

»MLADI ZA NAPREDEK MARIBORA 2015«

32. srečanje

MEDOSEBNI ODNOSI IN PRILJUBLJENOST V RAZREDU

Raziskovalno področje: sociologija

Raziskovalna naloga

Avtor:	VESNA MUZEK
Mentor:	KATJA KLAČINSKI, URŠKA OBLAK
Šola:	OŠ FRANCA ROZMANA-STANETA

Maribor, 2015

»MLADI ZA NAPREDEK MARIBORA 2015«

32. srečanje

MEDOSEBNI ODNOSI IN PRILJUBLJENOST V RAZREDU

Raziskovalno področje: sociologija

Raziskovalna naloga

Maribor, 2015

KAZALO VSEBINE

1	POVZETEK	6
2	ZAHVALA.....	7
3	UVOD	8
4	TEORETIČNI POMENI MEDOSEBNIH ODNOSOV	9
4.1	ODNOSI MED MLADOSTNIKI	9
4.1.1	Odnosi v razredu.....	10
4.1.2	Medvrstniško nasilje med mladostniki.....	10
4.2	ODNOSI MED MLADOSTNIKI IN PRILJUBLJENOST	11
5	HIPOTEZE	13
6	METODOLOGIJA	15
6.1	METODE.....	15
7	RAZISKAVA O MEDOSEBNIH ODNOSIH – METODE IN REZULTATI	16
7.1	KVANTITATIVNA RAZISKAVA – ANKETA	16
7.1.1	Priljubljenost.....	16
7.1.2	Odnosi.....	20
8	RAZPRAVA, INTERPRETACIJA REZULTATOV.....	29
9	SKLEPI	31
10	DRUŽBENA ODGOVORNOST	33
11	PRILOGE.....	34
11.1	PRILOGA 1.....	34
11.2	PRILOGA 2.....	37
11.3	PRILOGA 3.....	40
12	VIRI IN LITERATURA	57

KAZALO SLIK

Slika 1: Prikaz glasov po vrednotah za sošolca 9. c razreda	18
Slika 2: Prikaz glasov po vrednotah za sošolko 9. c razreda	19
Slika 3: Prikaz glasov po vrednotah za sošolca 7. a razreda	19
Slika 4: Prikaz glasov po vrednotah za sošolko 7. a razreda.....	19
Slika 5: Prikaz glasov po vrednotah za sošolca 8. b razreda.....	20
Slika 6: Prikaz glasov po vrednotah za sošolko 8. b razreda.....	20
Slika 7: Prikaz odnosa učencev do večine sovrstnikov v razredu 7. a	21
Slika 8: Prikaz odnosa učencev do večine sovrstnikov v razredu 7. b	21
Slika 9: Prikaz odnosa učencev do večine sovrstnikov v razredu 8. b	21
Slika 10: Prikaz odnosa učencev do večine sovrstnikov v razredu 9. a	22
Slika 11: Rezultati kriterijev za pozitiven odnos med učenci v 7. a razredu.....	23
Slika 12: Rezultati kriterijev za pozitiven odnos med učenci v 7. b razredu.....	23
Slika 13: Rezultati kriterijev za pozitiven odnos med učenci v 8. a razredu.....	23
Slika 14: Rezultati kriterijev za pozitiven odnos med učenci v 7. c razredu	24
Slika 15: Rezultati kriterijev za pozitiven odnos med učenci v 9. b razredu.....	24
Slika 16: Rezultati kriterijev za pozitiven odnos med učenci v povprečju (9. c razred).....	25
Slika 17: Mnenje priljubljenih o razlogih za priljubljenost.	26
Slika 18: Mnenje priljubljenih o odnosu sovrstnikov do njih.	26
Slika 19: Prikaz rezultatov mnenja priljubljenih o razlogih vrstnikov za pozitiven odnos.....	27
Slika 20: Prikaz rezultatov mnenja priljubljenih o razlogih vrstnikov za negativen odnos.....	28

Vsak je svoje sreče kovač.

Sreča je v ljudeh.

Samota nas razkraja.

Kdor hoče videti mora gledati s srcem.

Bistvo je očem ne vidno.

(Exupery, Mali princ)

*Vsi dihamo isti zrak
in vsem kri po žilah polje
a nihče ni nikomur enak
in vsak je svoje veselje.
(Pavček, Majnice)*

*Človek ne dozori
od svojega obraza
brez smeha in čenčarij
in ne brez poraza.
(Pavček, Majnice)*

De gustibus non est disputandum.

Okusi so različni. O njih se ni vredno prerekati.

(Latinski pregovor)

1 POVZETEK

Priljubljenost, ki smo jo raziskovali, je del odnosov, ki jih mladostniki gojimo med seboj in so za nas ključnega pomena.

Za metodo raziskovanja sem izbrala anketiranje za učence v zadnji triadi naše šole. Ker sem želela izvedeti tudi, kaj mislijo priljubljeni učenci sami o sebi oz. svoji priljubljenosti, sem posebni vprašalnik pripravila tudi zanje in tako pridobila povratno informacijo. Dobljene rezultate sem obdelala z računalniškimi programi Microsoft Excel, Word in SPSS.

Glede na rezultate lahko rečem, da ima vsak razred svoje najboljše učence, moralne in materialne vrednote so za priljubljenost enako pomembne, medtem ko priljubljeni mislijo, da so moralne vrednote pomembnejše in se zavedajo svoje priljubljenosti. Večina učencev ima z vrstniki pozitivne odnose. Priljubljeni za vzpostavljanje negativnih odnosov s sošolci izpostavljajo: odličen uspeh, nesodelovanje ter nepomoč sošolcem in prepisovanje.

Če povzamem, sem ugotovila, da kljub času egoizma, znamo moralo postaviti na prvo mesto.

2 ZAHVALA

Posebno se zahvaljujem svoji mentorici ter lektorici. Zahvaljujem se tudi vsem, ki so mi na takšen ali drugačen način pomagali pri ustvarjanju te raziskovalne naloge.

3 UVOD

Počutje po definiciji Slovarja Slovenskega knjižnega jezika pomeni splošno telesno in duševno stanje kot posledica celotnega čutnega zaznavanja in čustvenega doživljanja. Prav zato je počutje vsakogar v razredu prav gotovo tema, ki je zanimiva nam vsem, kar je največji razlog, da sem jo želela raziskati. Ker se mnogokrat, še posebej v razredih, srečujemo s tako imenovanimi priljubljenimi učenci, sem si zadala cilj, da bom poskušala izvedeti čim več podrobnosti glede mišljenja učencev o priljubljenih. Zato sem pripravila anonimni anketni vprašalnik. Z njim sem želela ugotoviti, zakaj so po mnenju anketirancev priljubljeni učenci priljubljeni, ali odtehtajo materialne dobrine res pomembne človeške vrednote in moralo. Anketirala sem učence zadnje triade naše šole, sedmih, osmih in devetih razredov. S svojo raziskovalno nalogo bi rada učencem in učiteljem pokazala odnos do priljubljenosti na naši šoli. Osreden namen te raziskovalne naloge je bil poznavanje medosebnih odnosov med učenci v razredu, kakšni so ti odnosi, kdo in zakaj je priljubljeni učenec ali učenka v razredu. To je pomoč učiteljem pri izvajanju pedagoškega in izobraževalnega dela. Omogoča jim boljše obvladovanje socialnih razmerij v razredu in posledično manjšo porabo časa in energije, ki ju morajo redno namenjati vzpostavljanju potrebnega ravnotežja med učenci, miru in zbranosti pri učenju v začetku učne ure in med njo ter tudi med odmori oz. ves čas, ko so učenci v šoli. Tako je tudi manj možnosti za nesporazume, kar daje občutek večjega reda in zaupanja ter končno boljše učne rezultate v smislu večje širine, večje poglobitve in večje trajnosti znanja učencev. Za enak učni uspeh je tako potrebno nameniti manj sredstev in časa. Šola je vendarle vzgojno-izobraževalna institucija, vendar se mnogokrat zdi, da več pomena dajejo na izobraževanje. V šoli morajo otroci dobiti ustrezno vzgojo, ki jim pripomore tudi v nadaljnjem delovanju. Če ne bomo v šoli pravilno vzgojili otrok, se sami ne bomo nikdar, zato imajo tukaj učitelji izjemno veliko vlogo, saj so odgovorni za vzgojo v šoli. Do sedaj je na področju medosebnih odnosov med mladostniki bilo narejenih mnogo raziskav, ki so podale veliko informacij glede samega obravnavanja odnosov. Na področju priljubljenosti je bilo raziskav nekoliko manj, ki so precej enotne glede tega, da je priljubljen posameznik nekakšen vodja skupine in ima določene lastnosti, po katerih se njegovi sovrstniki zgledujejo.

4 TEORETIČNI POMENI MEDOSEBNIH ODNOSOV

Medsebojni odnosi so po mojem mnenju odraz naše medsebojne povezanosti. So sredstvo, ki ga uporabljamo v vsakodnevnem življenju. Zato je pomembno, kakšne odnose gojimo z drugimi posamezniki v našem okolju. Pregovor pravi: »Kdor ne naredi nič za druge, ne naredi nič zase.« To lahko med drugim tudi pomeni, da če nimamo pozitivnih odnosov do bližnjih, smo tudi sami na slabšem.

Medosebni odnosi so pojavi, kjer smo ljudje odvisni drug od drugega. Človek potrebuje ljudi in ljudje potrebujejo nas, kar je naraven proces (Krajnc, 2014, str. 25).

Medsebojni odnosi zadevajo prav vsakogar (Zalokar Divjak, 2001, str. 10), zato menim da bi se dandanes za medsebojne odnose morali bolj truditi. Tudi Krajnčeva (2014, str. 7) poudarja, da je danes čas tisti, ki sili ljudi, da vedno manj verjamejo v socialno skupnost in »vsak gleda le na sebe«. To se mi zdi resnično, še posebej, če spremljamo novice v naši državi ali pa pogledamo po oddelku med sošolce. Zgodba ni bistveno drugačna, saj se vsak bori, da bo najboljši in najbolj priljubljen, ne glede na to koliko in kako bo za to storil slabega komu drugemu. Kranjčeva (2014, str. 7) govori tudi o tem, da je ljudi težko prepričati, da človeška skupnost ni izgubljena, da sam brez drugih ne more nihče preživeti, ker je okrog nas preveč egoizma posameznikov, grabežljivosti in ignorantskega odnosa do ljudi. Nekje sem prebrala, da je ena izmed osnovnih človekovih potreb tudi potreba po pripadnosti in to bi bilo smiselno izpostaviti tukaj. Vsak po svoje iščemo socialno skupnost, ki bi ji pripadali in se v njej utopili (Krajnc, 2014, str. 7). Človek je po svoji naravi globoko socialno oziroma družbeno in družabno bitje in o tem je pred več kot dvema tisočletjema govoril že filozof Aristotel (Kralj, 2013). Če so torej že takrat ljudje poznali del svoje družbene narave, je zaskrbljujoče, da po tolikih letih damo tako malo na to oz. smo tako površni pri skrbi za to.

4.1 ODNOSI MED MLADOSTNIKI

Odnosi, ki jih mladostniki gojijo z vrstniki, so zanje zelo ključnega pomena. Od njih je tudi odvisno, kako se učenci počutijo v šoli in v drugih (najstniških) skupnostih, ki jim pripadajo. Dobro počutje pa je najboljši kazalec kakovosti odnosa (Zalokar Divjak, 2001, str. 40). Vsakodnevni pogovori in razmišljanja učencev velikokrat vključujejo mnenje o drugih

vrstnikih, koga od njih marajo in koga ne. Priljubljenost predstavlja eno izmed ključnih tem, okoli katerih organizirajo svoja dejanja (Košir, 2013, str. 30).

Težave v vrstniških odnosih so pogosti razlog, da se tudi učno uspešni učenci v šoli počutijo neprijetno. Nekaterim učencem šola ravno zaradi težav v vrstniških odnosih ni prijetna izkušnja. Vsak dan so prisiljeni veliko časa preživeti v okolju, kjer nimajo zadovoljenih potreb po varnosti in sprejetosti (Košir, 2013, str. 30).

4.1.1 Odnosi v razredu

»V razredu se otrok znajde pred novimi neizogibnimi razmerji privlačnosti in odbojnosti, podrejenosti in tudi prirejenosti in nadrejenosti. Vrstni red določa navadno šolski uspeh, izstopajo pa v tem tisti, ki zavzemajo skrajna mesta: prvi in zadnji. Mesto učenca v razredu določa tudi socialni položaj njegove družine; npr. najuglednejše, manj ugledne ipd. Lahko pa učenca dvignejo in potlačijo na mestni lestvici ugleda v razredu tudi njegove čisto osebne, karakterne poteze. Včasih ima vodstveno vlogo v razredu učenec, ki ni niti najboljši v šolskih redih niti iz najuglednejše družine niti najprivlačnejši, a je zato izrazito voditeljske narave: njegova vedno obvelja, on daje pobude, nanj se »obračajo oči vseh«. Nima vsak razred takega voditelja, čeprav je tak pojav pogost. Vse te stvari soodločajo tudi pri vprašanju osebne privlačnosti in odbojnosti med učenci, čeprav je v njih še mnogo drugih podzavestnih dejavnikov, ki se jih otroci sami niti ne zavedajo.« (Trstenjak, 1971, str. 196).

4.1.2 Medvrstniško nasilje med mladostniki

Dandanes pogosto slišimo, da so odnosi med mladostniki povezani z medvrstniškim nasiljem, ki se pojavlja, zato smo se v raziskovalni nalogi dotaknili tudi te teme. Ključno je namreč, da mladostniki med seboj razvijajo zdrave odnose, da do medvrstniškega nasilja sploh ne bi prišlo.

O medvrstniškem nasilju govorimo, kadar je neki učenec v daljšem časovnem obdobju večkrat izpostavljen agresivnemu vedenju oz. negativnim dejanjem, ki jih je povzročil njegov vrstnik ali skupina vrstnikov (Olweus, 1993, cit. po Pečjak, 2014, str. 9). Zavrtnjeni učenci se pogosteje vključujejo v agresivne oblike vedenj (Košir, 2013, str. 53). Posebej zanimivo v literaturi je dejstvo, da Pečjakova (2014, str. 10) pravi, da lahko učenci sami rešujejo težave,

če so po moči (psihični in fizični) in po statusu med seboj enakovredni. Le-to je vplivalo na oblikovanje raziskave, ki smo jo izvedli med vrstniki na naši šoli.

4.2 ODNOSI MED MLADOSTNIKI IN PRILJUBLJENOST

Po Slovarju Slovenskega knjižnega jezika priljubljenost pomeni lastnost, značilnost priljubljenega. Besedo priljubljen si vsakdo predstavlja drugače (za nekoga je lahko priljubljen nekdo, ki se vztrajno ne drži pravil in uničuje red v skupini, za nekoga drugega pa je morda priljubljena mila tiha ovčka, ki nikomur ne bi storila nič žalega). Po navadi priljubljeni odstopajo od večine, vendar v nekaterih primerih to pravzaprav ne drži. Prav tako tudi tisti, ki so v svoji skupini prezrti ali celo zavrtnjeni, po navadi močno odstopajo od večine oziroma se razlikujejo od drugih. Ravno zato, ker imajo slabe izkušnje z vrstniki, težko vzpostavljajo odnose z drugimi ljudmi (v prihodnosti še posebej z nadrejenimi).

Priljubljenost lahko s seboj prinaša dobre prijatelje, vendar včasih namesto prijateljev prinese tovariše, ki osebo popeljejo po poti do raznih zasvojenost in kriminala. Taka oseba pridobi strahospoštovanje vrstnikov ter zanje postane strah in trepet. Taka priljubljenost je po mojem mnenju slaba. Veliko pa jih meni, da s priljubljenostjo dobiš veliko prijateljev, vsi te imajo radi, hkrati pa uživaš tudi spoštovanje in ugled vrstnikov. Nekateri prav tako menijo o priljubljenosti zavede, da se s svojimi dejanji izpostavijo ter se nato osramotijo in osmešijo.

Zame je priljubljenost nekakšen naziv, ki si ga vsakdo pridobi na svoj način. Če izpolnjuje vse kriterije priljubljenosti neke osebe, bo verjetno prav kmalu na vrhu njenega seznama priljubljenih. Če je nekemu priljubljen nekdo, ki rad manjka pri pouku oziroma »šprica« pouk, bo prav gotovo učenec, ki se izogiba testom, na vrhu tega seznama. Če pa je nekemu priljubljena oseba, ki se vključuje v razne obšolske dejavnosti ter rada pomaga sočloveku, bo taka oseba slej ko prej z lahkoto pridobila veliko pravih prijateljev ter bo (morda) postala zelo priljubljena.

Optimistično gledano biti priljubljen ni obvezno niti ne tako pomembno, če pa pogledamo skozi oči nekoga, ki na primer nima ne bratov, ne sester, ne hišnega ljubljence ter starše v službi do poznega popoldneva, pa se nam bo priljubljenost v oddelku, kar naenkrat zazdela

izjemno pomembna. Takšni posamezniki so osamljeni ter iščejo živo dušo za pogovor, da ji povedo, kako se počutijo, kaj so doživeli, kako jim je šlo na testu in podobno. Ravno zaradi te potrebe po pogovoru in deljenju misli mnogi menijo, da je biti priljubljen zelo pomembno, hkrati pa si neizmerno želijo, da bi v svoji skupini postali priljubljeni.

Vsak izmed učencev ima vpliv na ostale pripadnike družbe, še poseben vpliv pa ima na njih priljubljen posameznik, saj je na nek način vodja v razredu. Lahko bi rekli, da ima velikokrat vlogo zapovedovalca modnih smernic, vendar namesto mode narekuje vedenje posameznikov. Včasih zaradi njegovega mnenja marsikdo spremeni svoje mnenje, kar ni vedno dobro zanj. Raziskavo Bernta in Keefe iz leta 1996 v knjigi K. Košir predstavlja tudi avtorica. Raziskovalca navajata štiri motive, ki omogočajo vplivanje s strani prijateljev. Ti so naslednji:

- potreba po odobravanju s strani drugih oziroma motivacija za to, da bi na druge naredili dober vtis; učenci želijo, da bi jih imeli prijatelji radi, zato si prizadevajo ustrezati njihovim pričakovanjem;
- želja učencev, da bi razmišljali in se vedli kakor njihovi prijatelji; učenci običajno izbirajo prijatelje, ki imajo značilnosti, ki jih občudujejo – to občudovanje učence motivira, da se vedejo kakor njihovi prijatelji;
- želja po zviševanju lastne pomembnosti ob tekmovanju s prijatelji, na primer na učnem področju;
- potreba po imeti prav; gre za neke vrste socialno validacijo (vrednost) v medsebojnih odnosih; podobna stališča in vedenje prijateljev delujejo na zadovoljevanju te potrebe (2013, str. 36).

Med odraslimi, tako laiki kot tudi tistimi, zaposlenimi na področju vzgoje in izobraževanja, je pogosto slišati mnenje, da je variabilnost v razredu glede na socialno spretnost običajen socialnopsihološki pojav, ki se mu ne moremo izogniti; nekatere učence imajo sošolci pač zelo radi, medtem ko so drugi precej nepriljubljeni. To seveda drži – variabilnost v stopnji socialne spretnosti je znotraj skupine neizogibna, le da gre to stališče pogosto v skrajnost, ko se poskuša minimalizirati pomen raznih oblik medvrstniškega nasilja. In to v smislu »Otroci se bodo že zmenili, malo zmerjanja utrdi, tudi mi smo se kdaj tako obnašali.« Res je, da lahko težave v odnosih z vrstniki, ki so kratkoročne narave, učencem predstavljajo pomembne

učne izkušnje; negativne povratne informacije s strani vrstnikov lahko na primer izboljšajo socialno kognicijo, izkušnje uspešnega razreševanja konfliktov lahko spodbujajo razvoj spretnosti emocionalne regulacije in reševanja konfliktov. Iz kroničnih težav v odnosih z vrstniki pa se otroci le redko naučijo uporabnih spretnosti (Bierman, 2004, po Košir, 2013, str. 30–31).

5 HIPOTEZE

Pri raziskovanju sem si zastavila več hipotez, kjer smo se opredelila, kaj je najpomembnejše, kar vpliva na priljubljenost učencev v šoli.

Postavila sem osrednjo hipotezo, ta je, da predvidevamo, da so pri odločanju o tem, kdo je priljubljen, v večji meri odločilne človeške vrednote in morala; torej prijaznost, pripravljenost pomagati in ne materialne, kot so razne materialne dobrine.

Kljub temu sem določila še več hipotez, kjer podrobneje predpostavljam, kaj je ključno pri izbiri, kdo je priljubljen in kdo ne. Te so:

- Telefon in šolska torba posameznika ni ključnega pomena pri določanju priljubljenih. Navezovanje stikov z drugimi ni pomemben kriterij za določitev priljubljenega. Enakega mnenja so tudi priljubljeni.

Na področju odnosov je ključna hipoteza, da ima večina učencev pozitiven odnos do večine sovrstnikov v oddelku.

Nadalje pa se hipoteze spet nanašajo na predpostavke o pomembnosti določenih faktorjev, ki vplivajo na pozitiven odnos oz. negativen odnos do sovrstnikov. Te so:

- Učencem je pomembno, da so vrstniki, s katerimi imajo pozitiven odnos, iskreni, hvaležni, prijazni in vljudni. Prav tako jim je pomembno, da jim ti posodijo kaj ko to potrebujejo, medtem ko jim uspeh učenca ni pomemben. Vrstniki imajo pozitiven odnos z učenci, ki so lepo oblečeni, z njimi želijo sodelovati in jim v težavah stojijo ob strani. Pomembna je tudi resnicoljubnost. Učenci imajo pozitiven odnos tudi s tistimi

vrstniki, ki od njih ali drugih prepisujejo, ne upoštevajo pravil lepega obnašanja in motijo pouk.

Hipoteze, za katere mislimo, da učenca spremenijo v osebo, s katero imajo učenci negativen odnos pa so:

- Predpostavljam, da vrstniki, s katerimi imajo učenci negativen odnos, niso iskreni, hvaležni, prijazni, vljudni, niso pripravljeni deliti stvari. Prav tako jim niso všeč oblačila, ki jih nosijo, in z njimi ne želijo sodelovati. Tudi govorjenje laži, učni uspeh, olika, motenje pouka vplivajo na negativen odnos.

Hipoteze, ki zajemajo mnenje priljubljenega, kakšen je po mnenju sovrstnikov, ki imajo z njim pozitiven odnos, so:

- Priljubljeni so po mnenju vrstnikov iskreni, hvaležni, prijazni ter vljudni. Priljubljeni velikokrat vrstnikom posodijo, kar potrebujejo. Priljubljeni učenci, po mnenju vrstnikov, nimajo odličnega uspeha. Zanje so lepo oblečeni ter želijo sodelovati z njimi. Priljubljeni vrstnikom v težavah stojijo ob strani ter so resnicoljubni, nikdar ne prepisujejo od sošolcev, upoštevajo pravila lepega vedenja ter nikoli ne motijo pouka.

Hipoteze, ki zajemajo mnenje priljubljenega, kakšen je po mnenju sovrstnikov, ki imajo z njim negativen odnos, so:

- Priljubljeni so po mnenju vrstnikov, ki imajo z njimi negativen odnos neiskreni, nehvaležni, neprijazni ter nevljudni. Velikokrat jim ne posodijo, kar potrebujejo. Po njihovem mnenju priljubljeni nimajo odličnega uspeha ter jim niso lepo oblečeni. Prav tako predvidevamo da z njimi priljubljeni ne želijo sodelovati, jim pomagati in stati ob strani v težavah. Prepričani so da so lažnivi, velikokrat prepisujejo od drugih, ne upoštevajo pravil lepega vedenja ter velikokrat motijo pouk.

6 METODOLOGIJA

V teoretičnem delu sem si pomagala z literaturo iz Mariborske knjižnice in tudi spletnimi viri. Ugotovila sem, da na splošno o medosebnih odnosih najdemo veliko literature, nekoliko manj je je, če iščem natančno medosebne odnose v osnovnošolskem okolju, konkretno v oddelku med učenci. Sama literatura se mi je zdela strokovno zasnovana, a vendar zanimiva ter bralcu dostopna. Ker je tudi kakovostna in aktualna, je hitro pritegnila mojo pozornost. Vsebovala je uporabne informacije, ki so veliko pripomogle pri razumevanju področja in same teorije.

6.1 METODE

Za metodo raziskovanja sem izbrala anketiranje, za instrument pa anonimni anketni vprašalnik za učence zadnje triade naše šole (Priloga 1). Tako sem se odločila, ker menim, da so učenci bolj iskreni in razsodni v višjih razredih, še posebej, če to izražajo v anonimnem anketnem vprašalniku. Zaradi starosti so odgovori boljši in tudi bolj zreli. Vprašalnike so učenci dobili preko svojih razrednikov in jih izpolnjevali pri razrednih urah. Ker pa sem želela izvedeti, kaj mislijo priljubljeni učenci sami o sebi oz. svoji priljubljenosti, smo po anketnih vprašalnikih najbolj priljubljenim zastavila še en anketni vprašalnik (Priloga 2) z nekaj vprašanji, ki so jim jih prav tako izročili razredniki. Tako smo dobili tudi povratno informacijo mnenja priljubljenih.

Dobljene rezultate sem obdelala z računalniškim programom Excel za Windows. V pomoč pri testiranju hipotez pa mi je bil tudi program za statistično obdelavo podatkov SPSS, s katerim sem preverili homogenosti varianc in na tej podlagi in izvedli nadaljnjo analizo ANOVA ($P=0,05$). Podatke sem prikazala s tabelami in z diagrami.

7 RAZISKAVA O MEDOSEBNIH ODNOSIH – METODE IN REZULTATI

Z anonimnim anketnim vprašalnikom sem raziskovala medosebne odnose in priljubljenost v razredih zadnje triade naše šole. To je devet oddelkov, ki vključujejo 147 anketirancev. Od prejetih vprašalnikov sem enega izločila zaradi očitno izražene diskriminacije med učenci, tako da sem jih pri obdelavi podatkov upoštevala le 146. Nekateri odgovori so bili tudi neveljavni, kar pomeni, da niso bili odgovorjeni, ali da sta bila obkrožena oba odgovora ali so bila kakšna mnenja ročno pripisana brez podanega odgovora.

S posebnim anketnim vprašalnikom sem povprašala priljubljene učence po posameznih oddelkih o tem, kaj mislijo o svoji priljubljenosti na podoben način, kot v prejšnjem primeru. Odgovore sem dobila od 20 učencev.

7.1 KVANTITATIVNA RAZISKAVA – ANKETA

Po razredih zadnje triade naše šole je bilo razdeljenih dovolj anket za vse učence. Iz vseh devet oddelkov sem dobila skupaj 147 odgovorov.

7.1.1 Priljubljenost

Prvo vprašanje v anketnim vprašalniku se je glasilo: *Navedi sošolca in sošolko, ki sta zate v razredu najbolj priljubljena oz. se z njima najraje družiš.* Dobili smo naslednje rezultate:

SOŠOLCI

- 7. a: Najbolj priljubljen učenec je dobil 7 glasov, 5 ostalih pa po enega.
- 7. b: Najbolj priljubljen je dobil 7 glasov, sledilo so en s tremi, dva s dvema ter štirje z enim glasom.
- 7. c: Najbolj priljubljen s 7 glasovi, eden s štirimi, eden z dvema in dva z enim glasom.
- 8. a: Najbolj priljubljen je dobil kar 11 glasov, sledil je eden s štirimi, dva z dvema in eden z enim glasom.
- 8. b: Najbolj priljubljen učenec je zbral kar 13 glasov, sledila sta eden s štirimi in eden s tremi glasovi.
- 8. c: Najbolj priljubljen je zbral 6 glasov, eden štiri in eden dva.

- 9. a: Najbolj priljubljena sta bila dva učenca s štirimi glasovi, sledila sta dva z dvema glasovoma ter štirje s po enim glasom.
- 9. b: Najbolj priljubljen je zbral 7 glasov, sledil je eden s tremi, dva z dvema in eden z enim glasom.
- 9. c: Najbolj priljubljen je zbral štiri glasove, naslednji tri, sledila sta dva s po dvema ter trije s po enim glasom.

Razvidno je, da ima vsak razred in oddelek svoje najbolj priljubljene sošolce. Pri tem še najbolj izstopata 9. a in 7. b razred, ki imata po kar osem takih učencev, in 8. b, ki ima enega učenca s 13 glasovi.

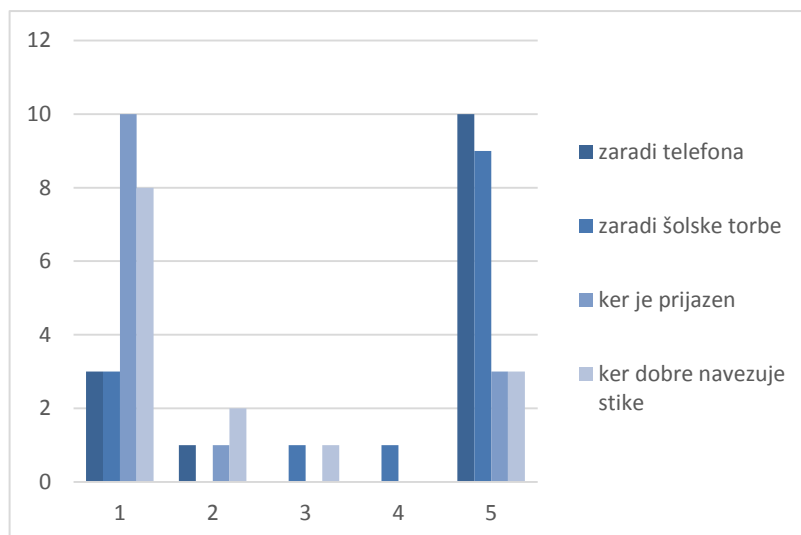
SOŠOLKE

- 7. a: Najbolj priljubljena učenka je dobila tri glasove, sledili sta dve z dvema ter dve z enim glasom.
- 7. b: Najbolj priljubljeni učenki sta dobili vsaka po pet glasov, sledijo ena s štirimi, ena z dvema ter dve z enim glasom.
- 7. c: Najbolj priljubljeni učenki sta dobili vsaka po tri glasove, sledijo ena z dvema ter pet učen z enim glasom.
- 8. a: Najbolj priljubljena učenka je dobila pet glasov, sledile so ena s 4, štiri s 2 ter tri z 1 glasom
- 8. b: Najbolj priljubljena učenka je dobila 4 glasove, sledile so tri s 3, ter štiri z 1 glasom.
- 8. c: Najbolj priljubljena učenka je dobila 3 glasove, sledili sta dve z 2, ter ena z 1 glasom.
- 9. a: Najbolj priljubljena učenka je dobila 3 glasove, sledile so štiri s 2, ter štiri z 1 glasom.
- 9. b: Najbolj priljubljena učenka je dobila 5 glasov, sledili sta dve z 2 ter tri z 1 glasom.
- 9. c: Najbolj priljubljene učenke so dobile vsaka po 4 glasove ter ena z 1 glasom.

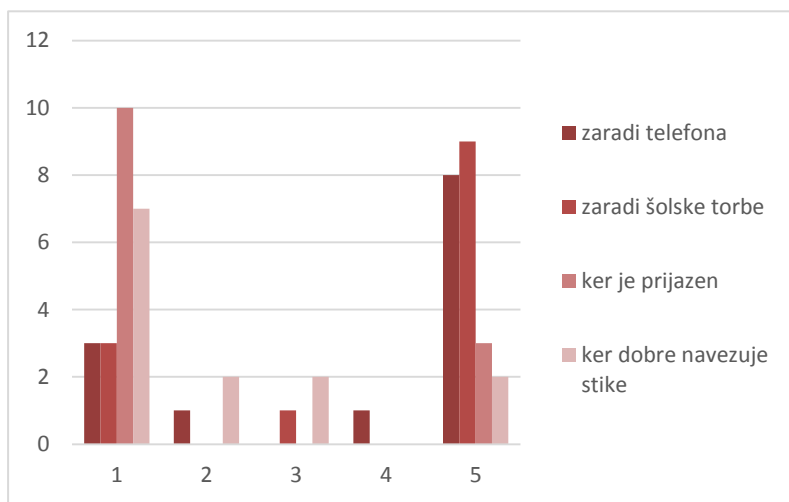
Razvidno je, da ima podobno kot pri učencih, tudi pri učenkah vsak razred in oddelek svoje najpriljubljenejše sošolke. Pri tem še najbolj izstopajo 8. a, 8. b in 9. a razred, ki imajo po kar devet takih učenk ter 9.c, kjer imajo kar tri učenke največ glasov.

Test srednjih vrednosti oz. povprečja ni pokazal pomembnih razlik med razredi in med spoloma, kar je povezano z različno vrednostjo posameznega glasu, ki so ga priljubljeni učenci pridobili v svojih oddelkih, zaradi različnega števila anketiranih.

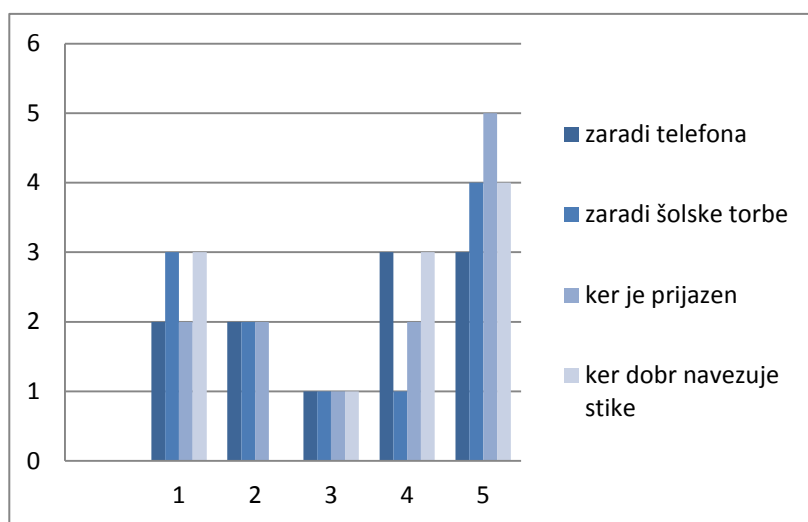
Drugo vprašanje se je glasilo: *Zakaj sta po tvojem mnenju zgoraj omenjeni osebi priljubljeni?* Zanimali so nas štiri razlogi: dva materialna (zaradi telefona, zaradi šolske torbe) in dva moralna (ker je prijazen/a, ker dobro navezuje stike). Anketiranci so obkroževali ocene od 1 do 5 glede na lastno vrednotenje. Številke so pomenile naslednje: 1- se povsem strinjam, 2- se delno strinjam, 3- se niti ne strinjam niti strinjam, 4- se delno ne strinjam, 5- se sploh ne strinjam. Dobili smo različne rezultate. Posebej bi omenili 9. c, kjer so najpomembnejše moralne vrednote, materialne pa so za njih daleč najmanj pomembne. Drugje po razredih pa so precejšna izenačenja. Največje nestrinjanje s temi kriteriji so izrazili v 7. a in 8. b, ki so največkrat izbrali oceno 5. Omenjeno prikazujemo z naslednjimi diagrami.

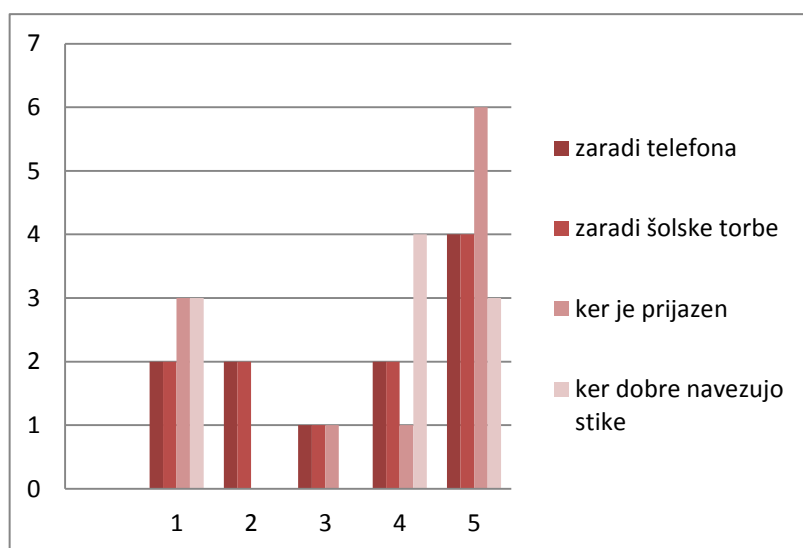
Slika 1: Prikaz glasov po vrednotah za sošolca 9. c razreda

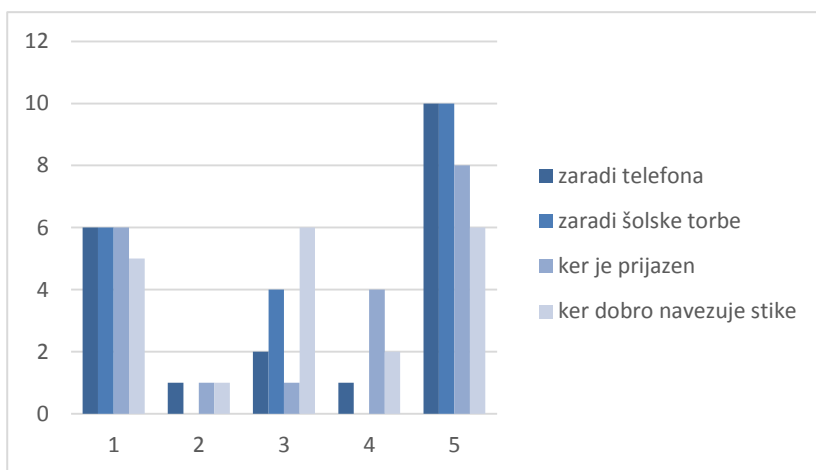
Slika 2: Prikaz glasov po vrednotah za sošolko 9.c razreda

Slika 3: Prikaz glasov po vrednotah za sošolca 7.a razreda

Slika 4: Prikaz glasov po vrednotah za sošolko 7.a razreda

Slika 5: Prikaz glasov po vrednotah za sošolca 8. b razreda

Slika 6: Prikaz glasov po vrednotah za sošolko 8. b razreda

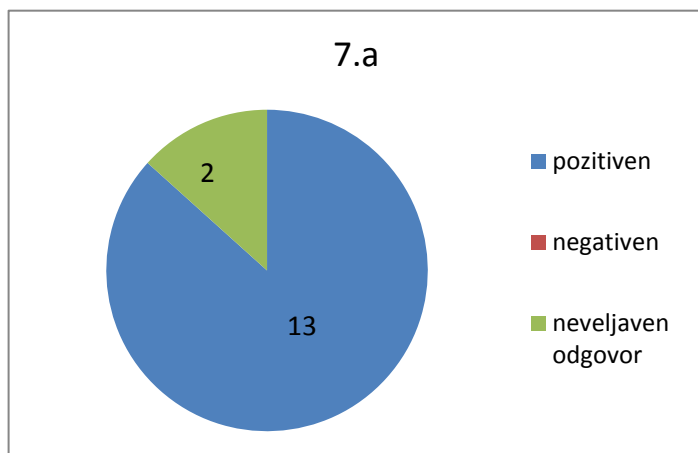
Ostali diagrami so prikazani v prilogah.

Testiranje hipotez je potrdilo predvidevanje o tem, da telefon posameznika in znamka/izgled šolske torbe nista ključnega pomena pri določanju priljubljenih. Prav tako se je pokazalo, da navezovanje stikov z drugimi ni pomemben kriterij za določitev priljubljenega, medtem ko naše predpostavljeno mnenje o tem, da je večini učencev prijaznost priljubljenega zelo pomembna, z analizo ni potrjeno.

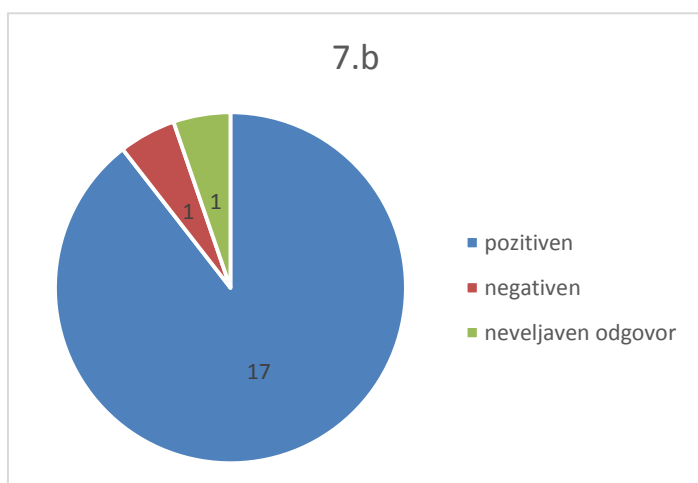
7.1.2 Odnosi

Kot tretje vprašanje je bilo v anketnem vprašalniku navedeno *Kakšen odnos imaš z večino sovrstnikov* v oddelku ter polji za označevanje pozitiven in negativen. Dobili smo rezultate iz katerih lahko sklepamo, da ima večina učencev pozitiven odnos do večine sovrstnikov v oddelku, kar je pokazala tudi računsko analiza, s čimer je bila naša hipoteza potrjena. V vseh

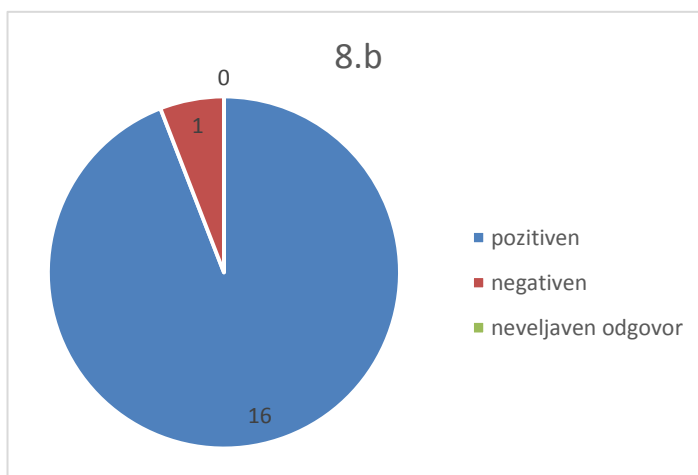
razredih se je pokazala absolutna večina za pozitiven odnos. Med izjeme bi uvrstili naslednje razrede:

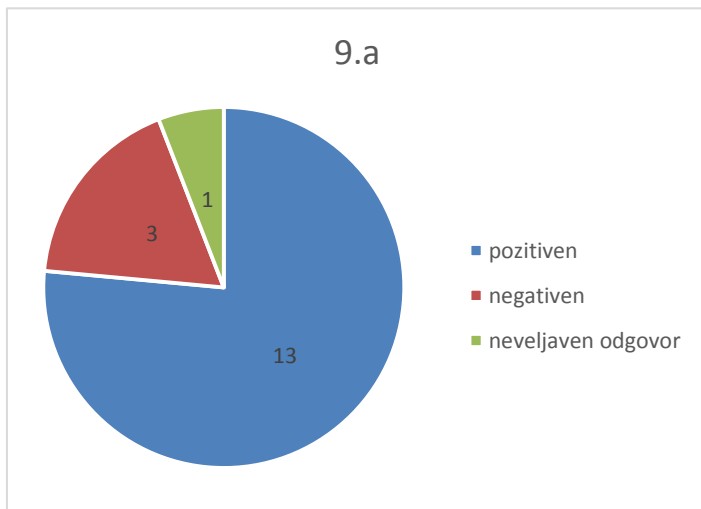
Slika 7: Prikaz odnosa učencev do večine sovrstnikov v razredu 7. a

Slika 8: Prikaz odnosa učencev do večine sovrstnikov v razredu 7. b

Slika 9: Prikaz odnosa učencev do večine sovrstnikov v razredu 8. b

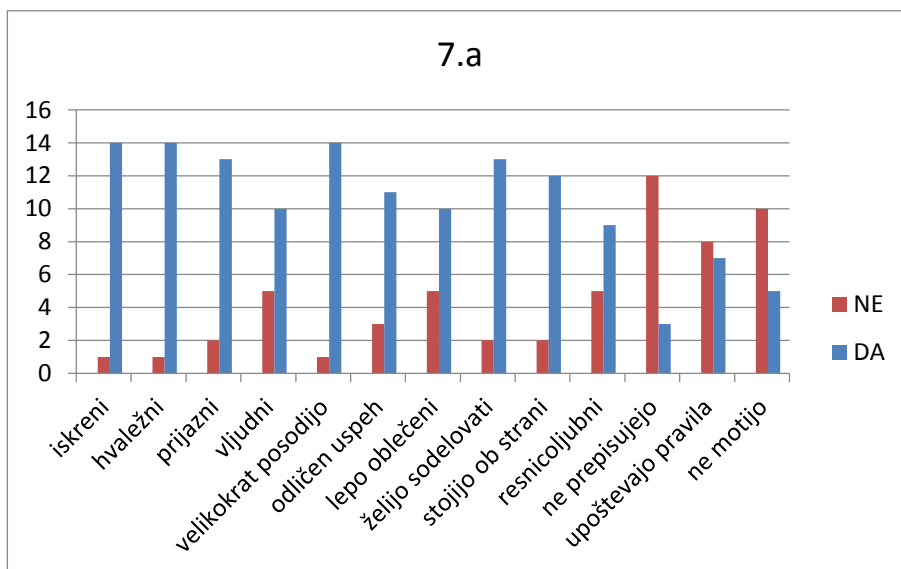
Slika 10: Prikaz odnosa učencev do večine sovrstnikov v razredu 9. a

Na naslednje vprašanje *Kaj meniš, kakšni so vrstniki, s katerimi imaš pozitiven odnos?* so učenci po posameznih določenih faktorjih, ki vplivajo na pozitiven odnos, odgovarjali z DA ali NE, in sicer za: iskrenost, hvaležnost, prijaznost, vljudnost, na to ali radi posodijo, odličen uspeh, obleko, sodelovanje, ali v težavah stojijo ob strani, resnicoljubnost prepisovanje upoštevanje lepega vedenja in motenje pouka.

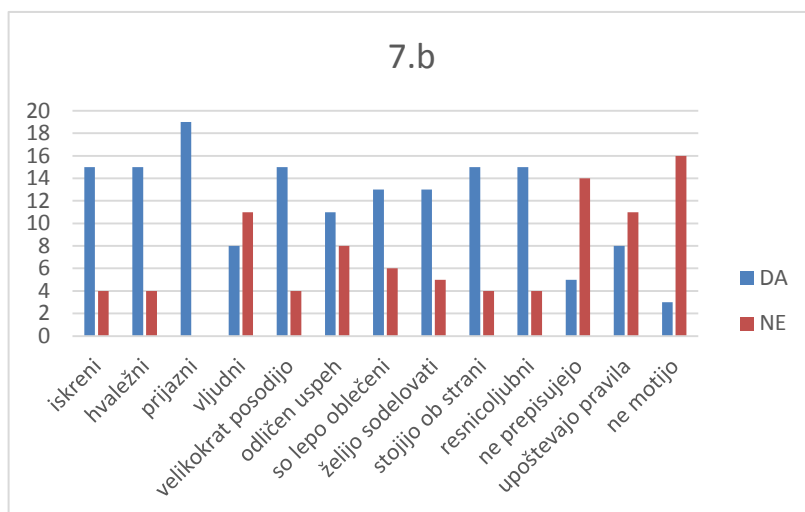
Od 1898 možnih odgovorov je bilo 39 neveljavnih odgovorov. Dobila sem naslednje pomembnejše rezultate. Ugotovila sem, da je večini anketirancev pomembno, da učenci, s katerimi imajo pozitiven odnos v vseh pogledih izpolnjujejo vse kriterije iz vprašalnika, zato so tudi večinoma odgovarjali z DA, razen v primerih odličnega uspeha, prepisovanja, upoštevanja pravil lepega vedenja in motenja pouka, kjer so večinoma odgovarjali z NE. Tak povprečen razred prikazuje graf na sliki 16. Manjše izjeme so le:

- 7. a, 7. b in 8. a kjer se je večina strinjala, da imajo taki učenci odličen uspeh;
- 7. b tudi zaradi nestrinjanja, da so taki učenci vljudni;
- 7. c v katerem se strinjajo, da taki učenci prepisujejo
- ter 9. b, kjer menijo da taki učenci ne motijo pouka.

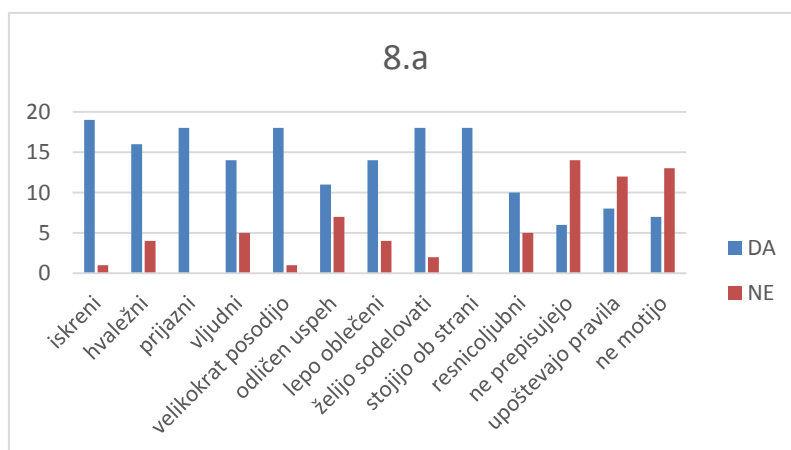
To prikazujem z grafi na slikah od 11 do 16.

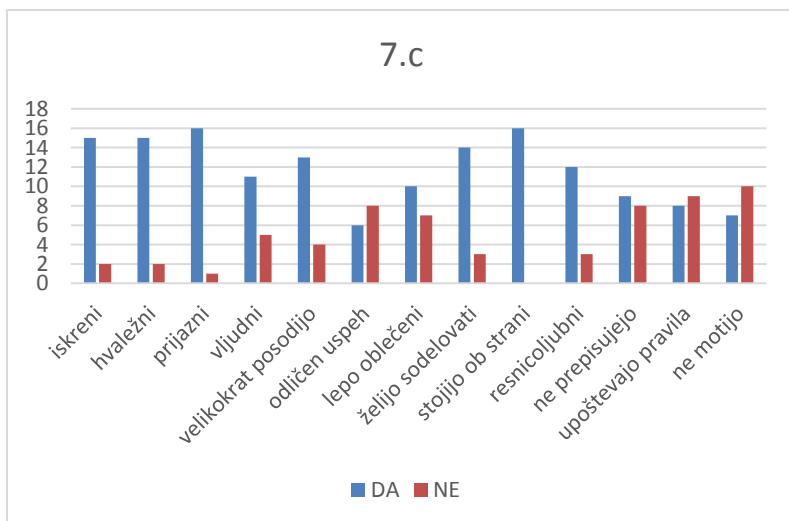
Slika 11: Rezultati kriterijev za pozitiven odnos med učenci v 7. a razredu

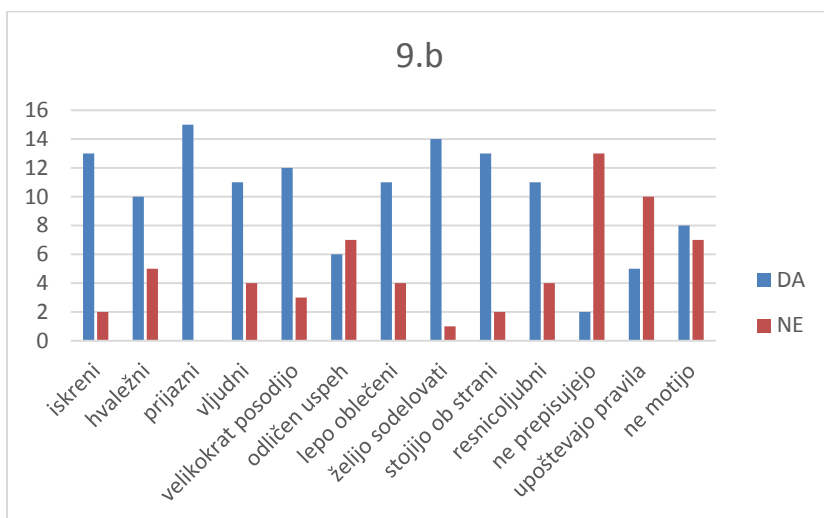
Slika 12: Rezultati kriterijev za pozitiven odnos med učenci v 7. b razredu

Slika 13: Rezultati kriterijev za pozitiven odnos med učenci v 8. a razredu

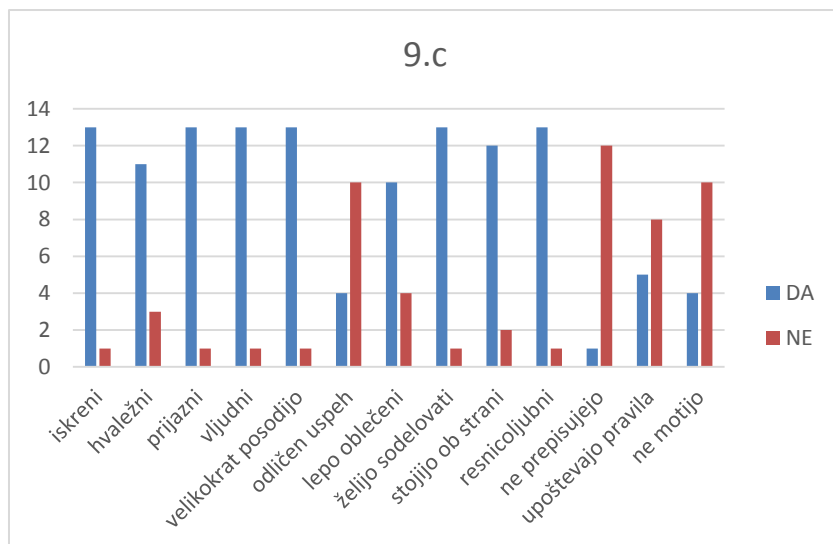

Slika 14: Rezultati kriterijev za pozitiven odnos med učenci v 7. c razredu

Slika 15: Rezultati kriterijev za pozitiven odnos med učenci v 9. b razredu

Slika 16: Rezultati kriterijev za pozitiven odnos med učenci v povprečju (9. c razred)

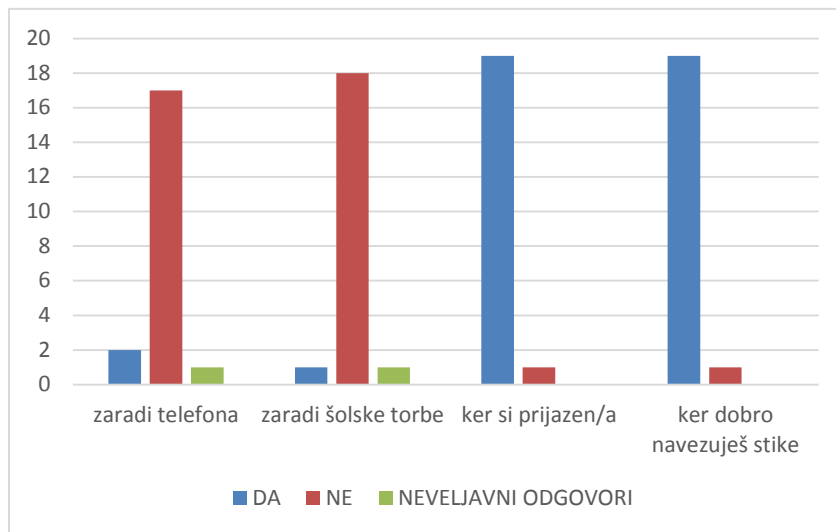
Na naslednje vprašanje ki se je glasilo *Kaj meniš, kakšni so vrstniki, s katerimi imaš negativen odnos?* so učenci prav tako odgovarjali z DA ali NE. Ti faktorji oz. lastnosti vrstnikov so bili nasprotni faktorjem iz prejšnjega vprašanja. Izmed 1898 možnih odgovorov je bilo 63 neveljavnih. Pomembno spoznanje je, da so anketirani večinoma odgovarjali z DA. Ni posebej izstopajočega razreda (Glej priloge).

Pri razdelku O TEBI, kjer so me zanimale informacije o vzorcu anketiranih, so učenci označili svojo pripadnost spolu in razredu. Od 146 anketiranih je bilo 66 učencev ter 80 učenk (Glej priloge). V 7. razredu je bilo 51 anketirancev, od teh 26 učencev in 25 učenk. V 8. razredu je bilo 49 anketiranih, od teh 18 učencev in 31 učenk. V 9. razredu pa je bilo 46 anketirancev, od teh 22 učencev ter 24 učenk.

Prvo vprašanje anketnega vprašalnika za priljubljenost se je glasilo *Meniš, da si priljubljen?* Odgovarjali so z DA ali NE. Od 19 odgovorov je bilo 12 odgovorov pozitivnih in 7 negativnih odgovorov, kar pomeni, da se večina svoje priljubljenosti zaveda.

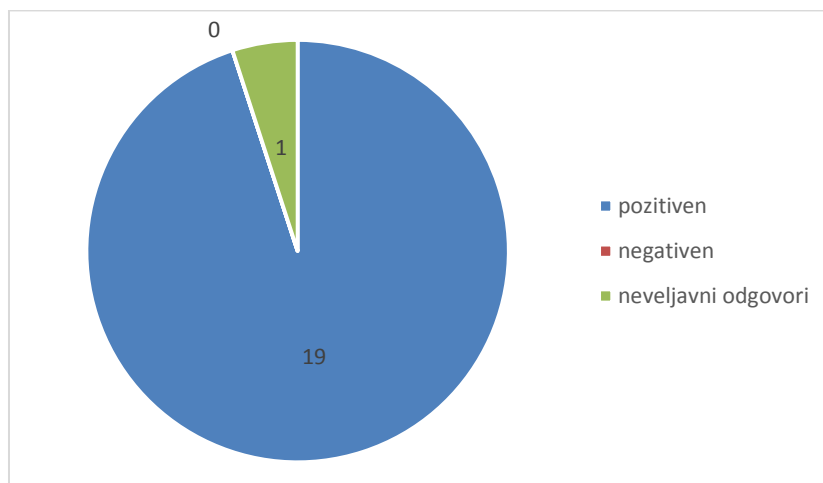
Naslednje vprašanje se je glasilo *Kaj meniš, bi lahko bil priljubljen, zaradi telefona, zaradi šolske torbe, ker si prijazen in ker dobro navezuješ stike.* S križcem so učenci naznačili svoje mnenje pri odgovoru DA ali NE. Dobila sem odgovor, da so priljubljeni, zaradi moralnih

vrednot (prijaznost in navezovanje stika) in ne zaradi materialnih (telefon in šolska torba), razen manjših izjem.

Slika 17: Mnenje priljubljenih o razlogih za priljubljenost

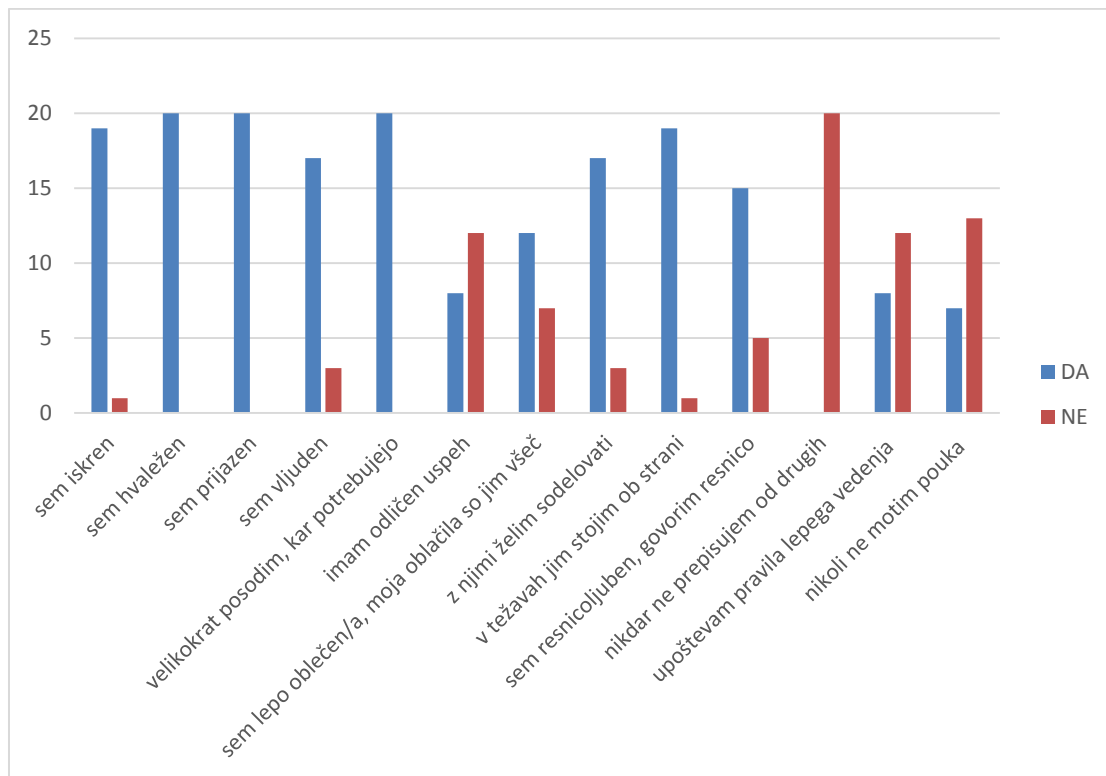
Naslednje vprašanje se je nanašalo na mnenje priljubljenih o tem *Kakšen odnos ima večina sovrstnikov v oddelku do tebe?* Dobila sem odgovor, da ima po mnenju priljubljenih večina sovrstnikov pozitiven odnos do njih.

Slika 18: Mnenje priljubljenih o odnosu sovrstnikov do njih

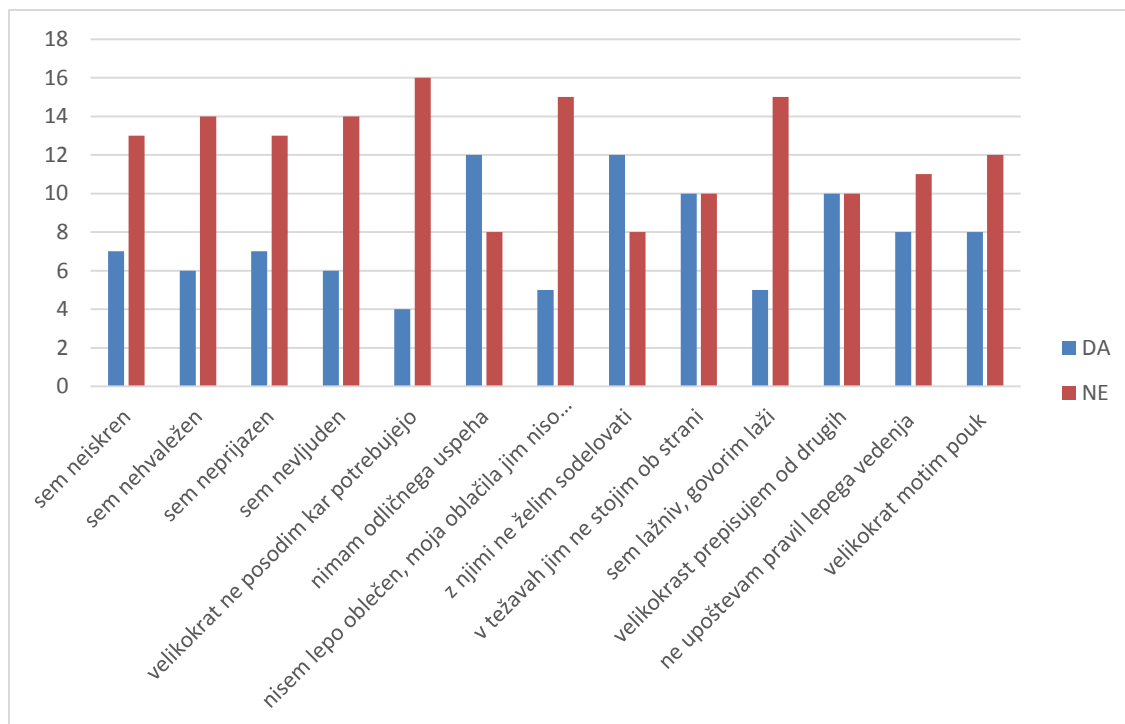
Na vprašanje *Kakšen si po mnenju vrstnikov, ki imajo s teboj pozitiven odnos?* so priljubljeni ponovno odgovarjali z DA ali NE. Dobila sem rezultate, ki potrjujejo absolutno prepričanost,

da so hvaležni in prijazni ter da občasno prepisujejo od drugih. Ne strinjajo se pa v tem, da imajo odličen uspeh, upoštevajo pravila lepega vedenja in da ne motijo pouka.

Slika 19: Prikaz rezultatov mnenja priljubljenih o razlogih vrstnikov za pozitiven odnos

Podobno kot pri izvedbi prejšnjega vprašanja sem povprašala tudi o tem, kaj sami menijo o tem, kakšni so po mnenju vrstnikov, ki imajo z njimi negativen odnos. Dobila sem bolj izenačene rezultate kot prej, vendar večinoma vseeno prevladujejo negativni odgovori, kar potrjuje ugotovitve, ki so prikazane na grafu na sliki 16. Takih odgovorov pa ni pri odličnem uspehu, sodelovanju ter pomoči sošolcem in prepisovanju. Slednje priljubljeni izpostavljajo kot razloge za ustvarjanje negativnih odnosov s sošolci. Rezultate tega vprašanja prikazuje slika 20.

Slika 20: Prikaz rezultatov mnenja priljubljenih o razlogih vrstnikov za negativen odnos

V razdelku O TEBI so anketiranci naznačili pripadajoči spol in razred. Na ta anketni vprašalnik so odgovorili trije učenci in pet učenk iz 7., dva učenca in dve učenki iz 8. in trije učenci in štiri učenke iz 9. razreda.

8 RAZPRAVA, INTERPRETACIJA REZULTATOV

Metoda anketiranja je splošno uporabljena in sem jo iz tega razloga tudi izbrala za ključni del metode dela. Slabost te odločitve pa je, da če vprašalnik istočasno razdelim vsem učencem v razredu, lahko pride do skupnega dogovora, kaj naj napišejo, ter do več enakih odgovorov. Če bi vsak sam posebej odgovarjal, bi prišlo do izraza individualno reševanje, kar je bil tudi namen. Prav tako anketni vprašalnik za priljubljene nudi dovolj veliko mero anonimnosti, vendar bi bil intervju morda boljša zamisel, saj ne bi moglo priti do skupinskih odgovorov (učenec bi odgovarjal z lastnimi zamislimi in ne s predlogi sošolcev).

Rezultati anketnih vprašalnikov so v večjem delu potrdili glavno raziskovalno hipotezo, da so pri odločanju o tem, kdo je priljubljen, odločilne človeške vrednote in morala; torej prijaznost, pripravljenost pomagati, in ne materialne, kot sta znamka telefona in šolske torbe. Odstopanje pri prijaznosti, da ni zelo pomembna, pa pri tem gotovo pomeni, da so v ta sklop zajeti morda še drugi dejavniki, po katerih pa nismo spraševali. Ker je izbor literature na tem področju skromen, bi po moji oceni takšni dejavniki lahko bili na primer: ogibanje škodljivim stresnim situacijam, šaljivost posameznika, da v napornih situacijah reagira domiselno, s čimer pritegne pozornost, da je mnenjski voditelj, dobro informiran in iznajdljiv. Glede na to, da so v šoli precej tekmovalni odnosi, bi takšne in podobne lastnosti morda lahko bile zelo dobrodošle, pomembne in privlačne za krog sošolcev in sošolk. Opazili smo tudi precejšnjo stopnjo polarizacije odgovorov, ko so večinoma anketiranci odgovarjali z ena ali pet. Vmesnih ocen pa je precej manj. Takšno razhajanje gotovo pomeni, da imajo sošolci in sošolke zelo usmerjen odnos do postavljenih značilnosti priljubljenih in da bi bilo smiselno nagrajevati praktično vsako opaženo moralno gesto posameznikov sproti nagrajevati, s čimer bi pridobili na povečanju obsega moralnih vrednot. To pa bi se odrazilo v večji pripravljenosti učencev za razvijanje obče človeških vrednot. Seveda bi hkrati bilo potrebno grajati intenzivno nagnjenost k izključno materialnim vrednotam. Pomembna opora pri tem zagotovo je, da ima v osnovi večina anketirancev pozitiven odnos do sovrstnikov, kar je dobra osnova za aktivni pristop k stalnemu vzpodbujanju učencev v šoli k dobrim vrlinam.

Mnogo stvari je pri tem gotovo že na svojem mestu, kar potrjujejo naše ugotovitve tako pri ustvarjanju pozitivnega odnosa kot negativnega. Anketirani namreč navajajo, da je zanje

pomembno, da so vrstniki, s katerimi imajo pozitiven odnos, iskreni, hvaležni, prijazni, vljudni in tudi resnicoljubni ter imajo željo po sodelovanju in podpori v težavah. Z vidika redoljubnosti in urejenosti posameznika v šoli je gotovo pomembno, da vsak učenec samostojno skrbi za lastno pripravljenost na pouk in da mu torej ni treba prositi sošolcev, da mu kakšno stvar, ki jo je npr. pozabil doma, posodijo. Zato je posojanje stvari prej podpora nerednosti, kot pa opora za boljši uspeh, saj se po mojih izkušnjah, pri določenih učenci te zgodbe pogosteje pojavljajo kot pri drugih. Hkrati pa je nepomembnost šolskega uspeha za pozitiven odnos potrditev tega dejstva. To kaže na sicer povsem normalne razmere v običajni družbi in med ljudmi, vendar bi za šolske pogoje verjetno to bilo treba zmanjšati na čim manjšo možno mero. V ta kontekst bi lahko postavili tudi pomembnost izgleda oblačil, ki pogosto pomenijo tudi reklamiranje proizvajalca in ne služijo zgolj svojemu namenu, da je učenec npr. primerno razmeram oblečen, čist in da oblačila niso strgana. Moda na tem področju se hitro spreminja in tudi veliko krat ponavlja, tako da so oblačila, ki npr. danes niso zanimiva, lahko jutri popolnoma novo odkritje in interesantna.

Slaba navada, ki bi ji bilo treba posvetiti nekaj več pozornosti, je tudi prepisovanje in motenje pouka, ki da naj ne bi vplivalo na pozitivne odnose. Nezbranost učencev pri pouku ali pri preizkusih znanja in posledično potreba po prepisovanju od sošolcev in nekoristno motenje pouka, bi skupaj in posamično morala biti ovira za kakovosten in pozitiven medosebni odnos. To nakazuje, da kljub pričakovanju, da bodo odgovori bolj zreli v zadnji triadi šole, se to ni zgodilo. Morda učenci iščejo najmanjšo linijo odpora, da bi s čim manj truda dosegli sprejemljiv šolski uspeh. S tem lahko povežemo tudi zavrnjeno raziskovalno hipotezo, ki je bila postavljena pri zadnjem vprašanju, da je potrebno za negativen odnos, da sošolci niso iskreni, niso pripravljeni deliti stvari in z njimi ne želijo sodelovati. Tudi domneva, da govorjenje laži, učni uspeh, olika in motenje pouka vplivajo na negativen odnos, ni bila potrjena. Odličen šolski uspeh je zato željena pridobitev, vendar dostikrat kot se zdi iz različnih razlogov nedosežen.

Na drugi strani so odgovori priljubljenih o razlogih za svoj položaj precej bolj usmerjeni v gojenje moralnih vrednot, kar potrjuje dejstvo, da je učencem in učenkam vzgled njihova moralna drža in nekaj, kar je zanje najbolj sprejemljivo.

9 SKLEPI

Šola je vzgojno-izobraževalna institucija, vendar se mnogokrat zdi, da več pomena daje na izobraževanje. V šoli morajo otroci dobiti ustrezno vzgojo, ki jim pripomore tudi v nadaljnjem delovanju. Če ne bomo v šoli pravilno vzgojili otrok, se sami ne bodo nikdar, zato imajo tukaj učitelji izjemno veliko vlogo, saj so odgovorni za vzgojo otrok v šoli. Tako vzgojne kot izobraževalne vrednote so za učenca zelo pomembne, vendar bi lahko rekli, da so moralne vrednote nekoliko pomembnejše. Menim, da bi več poudarka morali dati na moralne vrednote. Tako bi se učenci bolj zavedali pomembnosti le-teh. Upam, da sem z anketnim vprašalnikom priljubljene učence vzpodbudila k večjemu razmisleku o priljubljenosti in veliki odgovornosti, ki jo njihov naziv s seboj prinaša, ter da sem tudi nepriljubljene in zavržene učence vzpodbudila k razmišljanju, da biti priljubljen ni nujno in obvezno ter da zaradi nepopularnosti niso manj vredni.

Osreden namen te raziskovalne naloge je bil poznavanje medosebnih odnosov med učenci v razredu, kakšni ti odnosi so, kdo in zakaj je priljubljen učenec ali učenka v razredu. Menim, da sem namen izpolnila.

Vsak razred ima več najbolj priljubljenih sošolcev in sošolk. Učenci večinoma enako pomembno ocenjujejo materialne in moralne vrednote. Večina učencev ima pozitiven odnos do sovrstnikov. Večini učencev je za vzpostavitev pozitivnega odnosa pomembno, da je sošolec iskren, hvaležen, prijazen, vljuden, da rad posoja, je lepo oblečen, da sodeluje, jim je v težavah v oporo in je resnicoljuben. Enako velja za sošolke. Večini učencev za vzpostavitev pozitivnega odnosa ni pomembno ali ima sošolec oz. sošolka odličen uspeh, da ne prepisuje od njih, da upošteva pravila lepega vedenja in da ne moti pouka. Za negativni odnos med učenci so pomembni: neiskrenost, nehvaležnost, neprijaznost, nevljudnost, ne posojanje, ne odličen uspeh, ne lepa oblačila, ne sodelovanje, ne podpiranje v težavah, govorjenje laži, prepisovanje, neupoštevanje pravil lepega vedenja in motenje pouka. Večina priljubljenih učencev in učenk se svoje priljubljenosti zaveda. Učenci mislijo, da so priljubljeni zaradi moralnih vrednot, kot sta prijaznost in navezovanje stikov, in ne zaradi materialnih stvari, kot sta znamka njihove šolske torbe ali telefona. Priljubljeni mislijo, da imajo pozitiven odnos s sovrstniki, ker so hvaležni in prijazni ter da občasno prepisujejo od drugih, ne pa zaradi

odličnega uspeha, upoštevanja pravil lepega vedenja in motenja pouka. Priljubljeni za vzpostavljanje negativnih odnosov s sošolci izpostavljajo: odličen uspeh, sodelovanje ter pomoč sošolcem in prepisovanje.

10 DRUŽBENA ODGOVORNOST

S svojo nalogo želim prispevati k večjemu zanimanju glede vprašanja kdo in zakaj je priljubljen, ker to ne vpliva samo na priljubljenega posameznika, vendar na celotno skupino. Če je priljubljen učenec slab vzor, bodo tudi drugi pripadniki skupine postali slab vzor. Če se že otrok ne vzgaja v tem duhu, bodo tudi naslednje generacije deležne nepravilne vzgoje. Poznavanje medosebnih odnosov (kdo je priljubljen v razredu) je v pomoč učiteljem pri njihovem delu. Odnosi so mladostnikom ključnega pomena, zato je pri vzgoji potrebno, da se osredotočamo tudi na odnose in na njihovo kvaliteto. Prav tako je lahko ta raziskava v razmislek tistim, ki so v večji meri odgovorni za medsebojne odnose, torej nam vsem, da se vprašamo, kaj lahko spremenimo, kaj lahko izboljšamo in k čemu dobremu lahko pripomoremo.

11 PRILOGE

11.1 PRILOGA 1

ANKETNI VPRAŠALNIK

Sem učenka 7. razreda. Zelo rada sodelujem pri raznih obšolskih aktivnostih. Letos sem se odločila, da bom sodelovala pri šolskih raziskovalnih nalogah. Počutje vsakogar v razredu je prav gotovo tema, ki je zanimiva za nas vse, zato si jo želim raziskati. Ker raziskovalna naloga temelji na vašem počutju, bo le z vašo pomočjo lahko zaživela. Pred vami je anketni vprašalnik, z nekaj kratkimi vprašanji, ki vam ne bo vzel veliko časa. Že vnaprej se vam zahvaljujem za vaše odgovore.

PRIJUBLJENOST

1. Navedi sošolca in sošolko, ki sta zate v razredu najbolj priljubljena oz. se z njima najraje družiš.

ime sošolca:.....:

ime sošolke:.....:

2. Zakaj sta po tvojem mnenju zgoraj omenjeni osebi priljubljeni? (Številke pomenijo: 1- se povsem strinjam, 2- se delno strinjam, 3- se niti ne strinjam niti strinjam, 4- se delno ne strinjam, 5- se sploh ne strinjam.)

	sošolec					sošolka				
zaradi telefona	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
šolske torbe	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
ker je prijazen/-a	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
ker dobro navezuje stike	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5

ODNOSI

1. Kakšen odnos imaš z večino sovrstnikov v oddelku?

- a) Pozitiven
- b) Negativen

a) Kaj meniš, kakšni so vrstniki, s katerimi imaš pozitiven odnos? (Obkroži DA, če se strinjaš s trditvijo ali NE, če se s trditvijo ne strinjaš.)

So iskreni	DA	NE
So hvaležni	DA	NE
So prijazni	DA	NE
So vljudni	DA	NE
Velikokrat mi posodijo, kar potrebujem	DA	NE
Imajo odličen uspeh	DA	NE
So lepo oblečeni, njihova oblačila so ti všeč	DA	NE
Z menoj želijo sodelovati	DA	NE
V težavah mi stojijo ob strani	DA	NE
So resnicoljubni, govorijo resnico	DA	NE
Nikdar ne prepisujejo od mene ali drugih	DA	NE
Upoštevajo pravila lepega vedenja (ne vpijejo, se ne izražajo žaljivo, ne preklinjajo ...)	DA	NE
Nikoli ne motijo pouka (ne zamujajo, ne klepetajo ...)	DA	NE

b) Kaj meniš, kakšni so vrstniki, s katerimi imaš negativen odnos?

So neiskreni	DA	NE
So nehvaležni	DA	NE
So neprijazni	DA	NE
So nevljudni	DA	NE
Velikokrat mi ne posodijo, kar potrebujem	DA	NE
Nimajo odličnega uspeha	DA	NE
Niso lepo oblečeni, njihova oblačila ti niso všeč	DA	NE
Z menoj ne želijo sodelovati	DA	NE
V težavah mi ne stojijo ob strani	DA	NE
So lažnivi, govorijo laži	DA	NE
Velikokrat prepisujejo od mene ali drugih	DA	NE
Ne upoštevajo pravil lepega obnašanja (vpijejo, izražajo se žaljivo, preklinjajo ...)	DA	NE
Velikokrat motijo pouk (zamujajo, klepetajo ...)	DA	NE

O TEBI

Spol:

(Obkroži)

- ž
- m

Razred

(Obkroži)

- 7.
- 8.
- 9.

11.2 PRILOGA 2

ANKETNI VPRAŠALNIK ZA SPOZANEGA PRILJUBLJENEGA

1. Meniš da si priljubljen?

- DA
- NE

2. Kaj meniš, bi lahko bil priljubljen, ... (označi)

	DA	NE
zaradi telefona		
zaradi šolske torbe		
ker si prijazen/-a		
ker dobro navezuješ stike		

ODNOSI

1. Kakšen odnos ima večina sovrstnikov v oddelku do tebe?

- a) Pozitiven
- b) Negativen

a) Kakšen si po mnenju vrstnikov, ki imajo s teboj pozitiven odnos? (Obkroži DA, če se strinjaš s trditvijo ali NE, če se s trditvijo ne strinjaš.)

Si iskren	DA	NE
Si hvaležen	DA	NE
Si prijazen	DA	NE

Si vljuden	DA	NE
Velikokrat jim posodim, kar potrebujejo	DA	NE
Imaš odličnega/a uspeh	DA	NE
Si lepo oblečen/a, tvoja oblačila so jim všeč	DA	NE
Z njimi želim sodelovati	DA	NE
V težavah jim stojim ob strani	DA	NE
Sem resnicoljuben, govorim resnico	DA	NE
Nikdar ne prepisujem od drugih	DA	NE
Upoštevam pravila lepega vedenja (ne vpijem, se ne izražam žaljivo, ne preklinjam...)	DA	NE
Nikoli ne motim pouka (ne zamujam, ne klepetam...)	DA	NE

b) Kaj meniš, kakšen si po mnenju vrstnikov, ki imajo s teboj negativen odnos?

Sem neiskren	DA	NE
Sem nehvaležen	DA	NE
Sem neprijazen	DA	NE
Sem nevljuden	DA	NE
Velikokrat ne posodim, kar potrebujejo	DA	NE
Nimam odličnega uspeha	DA	NE

Nisem lepo oblečen, moja oblačila jim niso všeč	DA	NE
Z njimi ne želim sodelovati	DA	NE
V težavah jim ne stojim ob strani	DA	NE
Sem lažniv, govorim laži	DA	NE
Velikokrat prepisujem od drugih	DA	NE
Ne upoštevam pravil lepega obnašanja (vpijem, izražam se žaljivo, preklinjam ...)	DA	NE
Velikokrat motim pouk (zamujam, klepetam...)	DA	NE

O TEBI

Spol

(Obkroži)

- m
- ž

Razred(Obkroži razred)

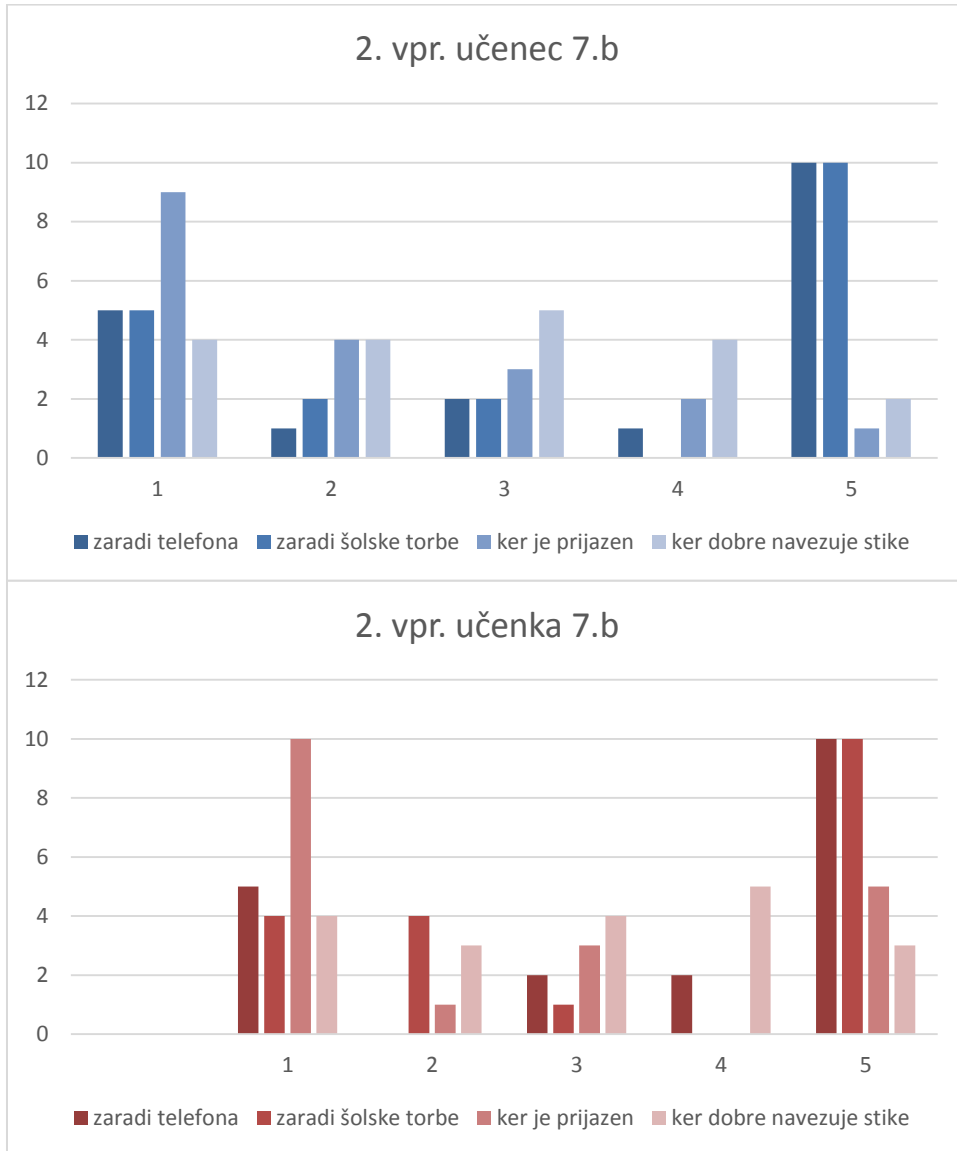
- 7
- 8
- 9

11.3 PRILOGA 3

GRAFI Z REZULTATI ANKETNEGA VPRAŠALNIKA

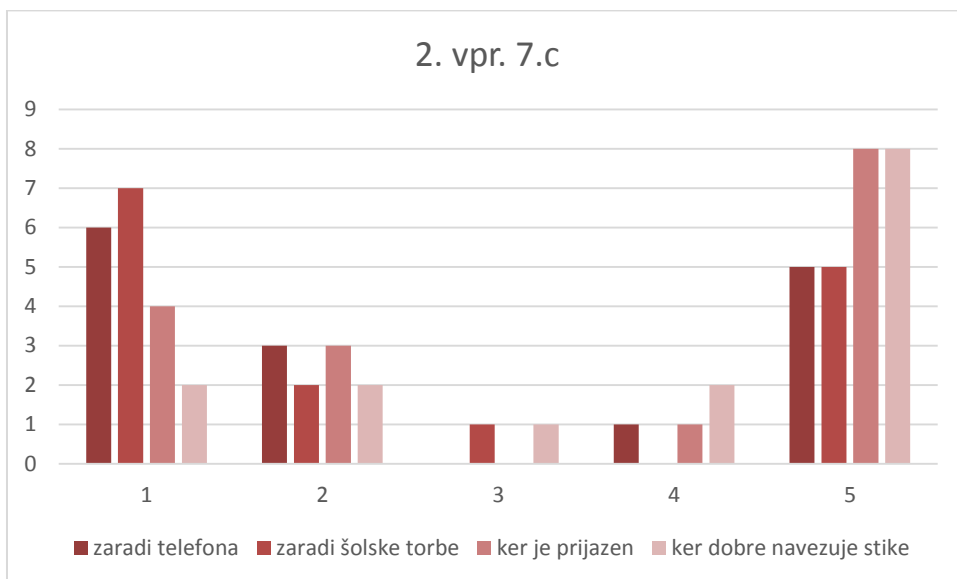
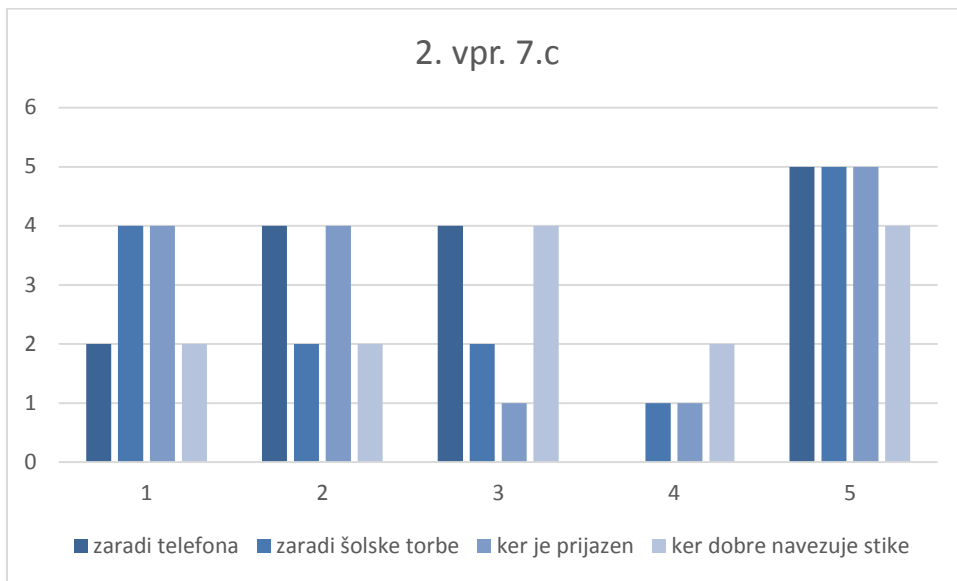
2. vprašanje anketnega vprašalnika

7.b

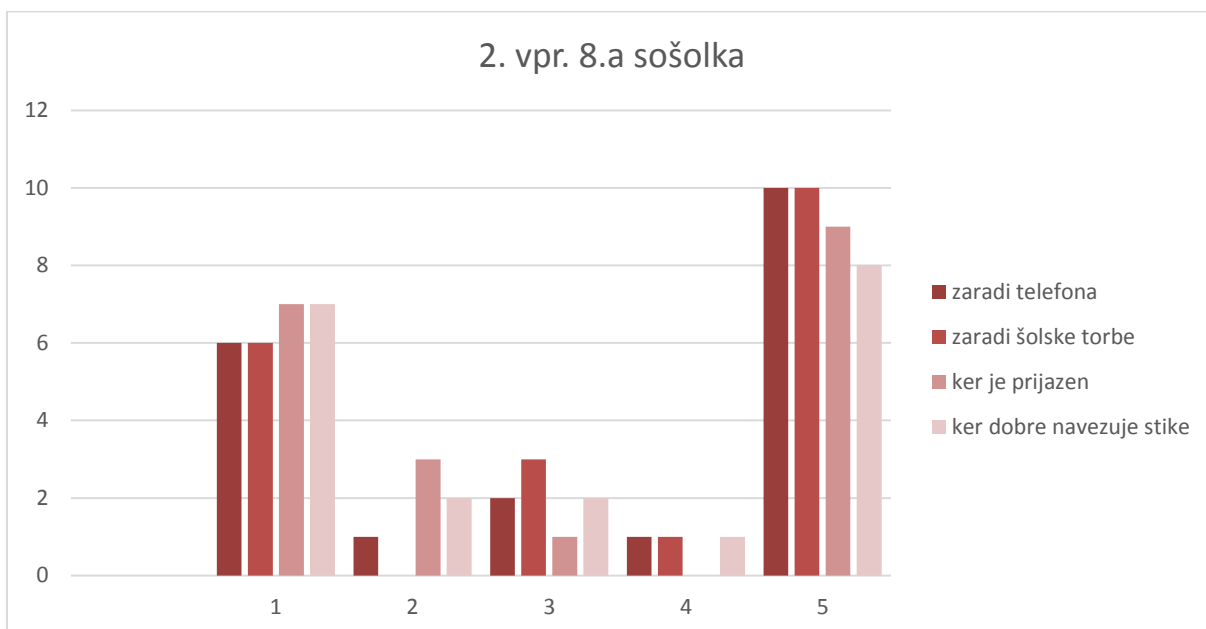
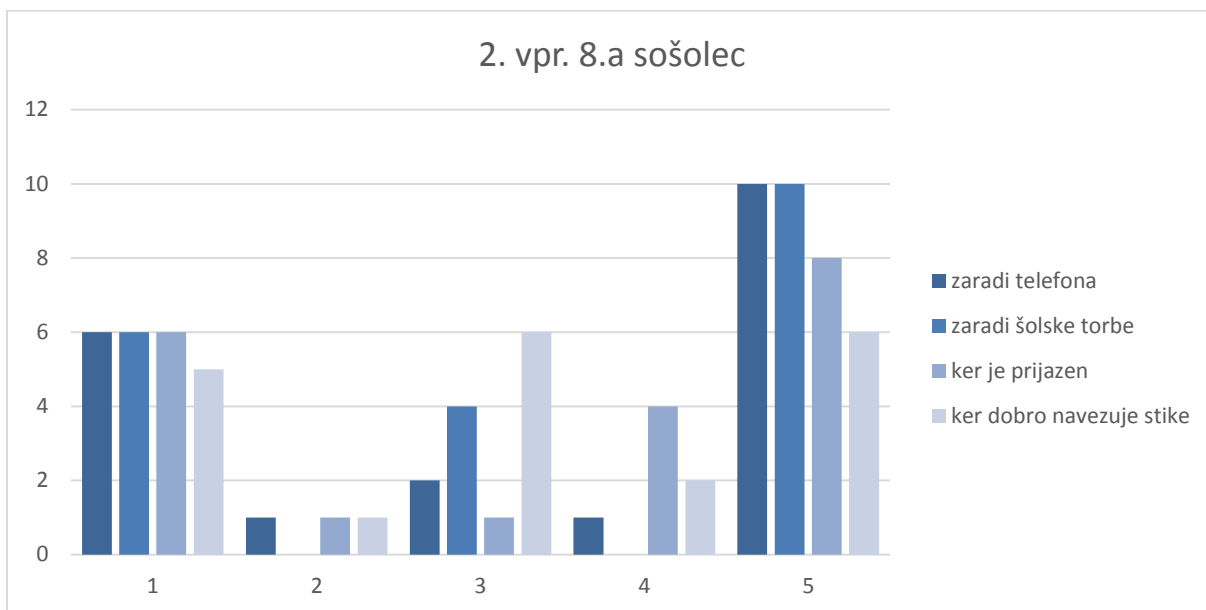

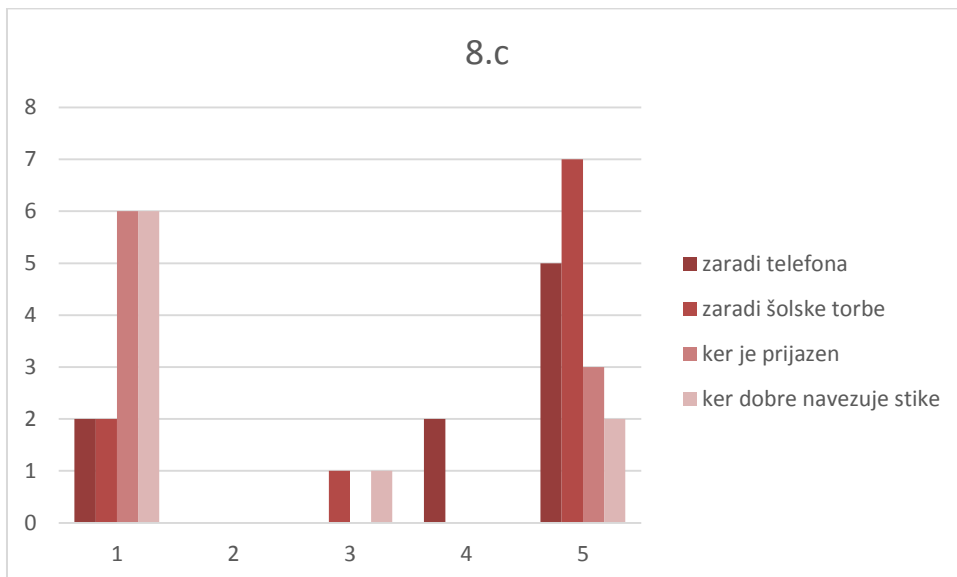
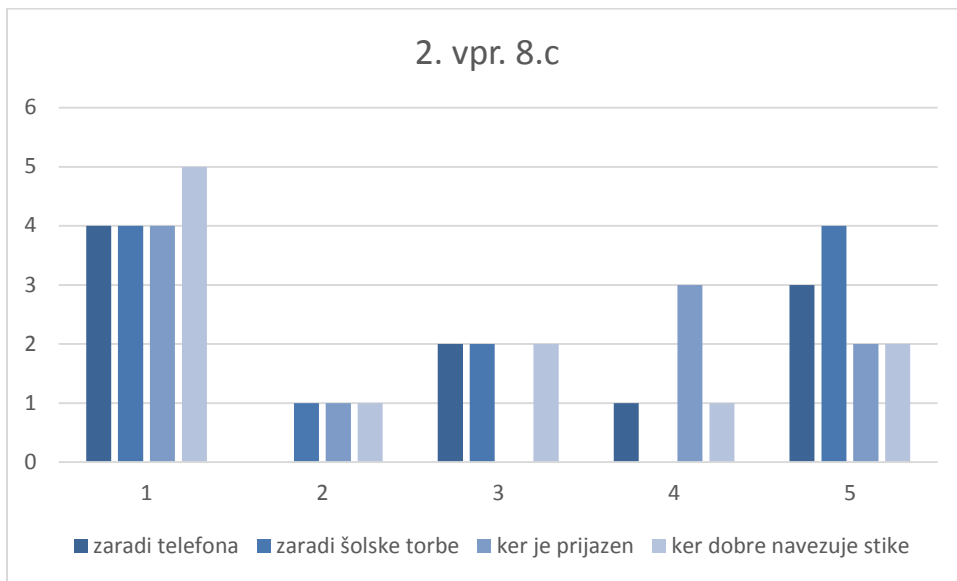
7.c

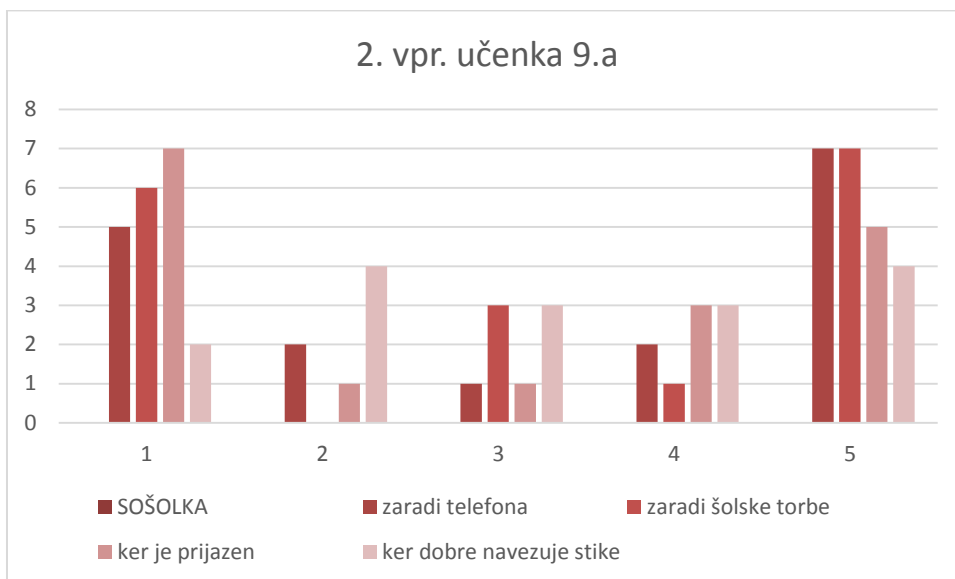
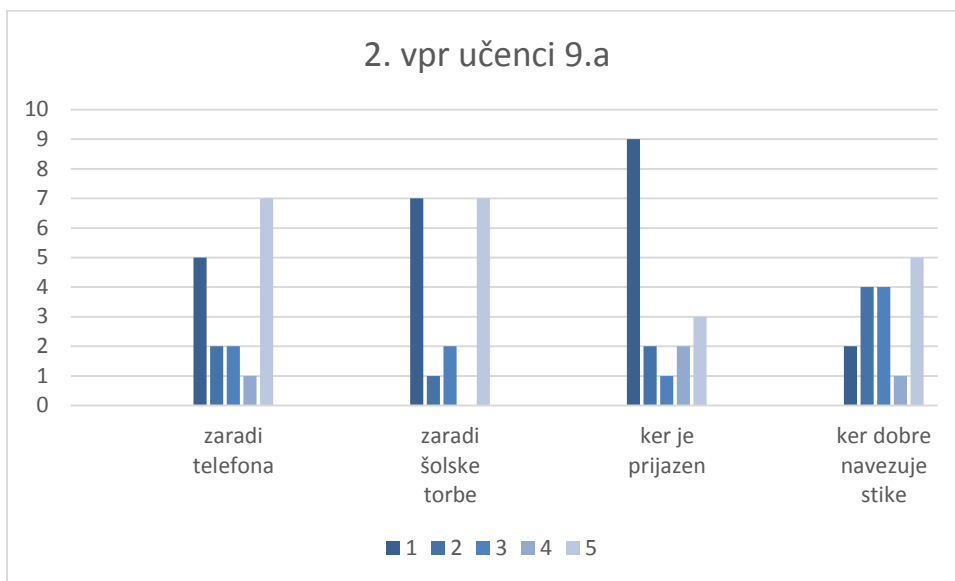
8.a

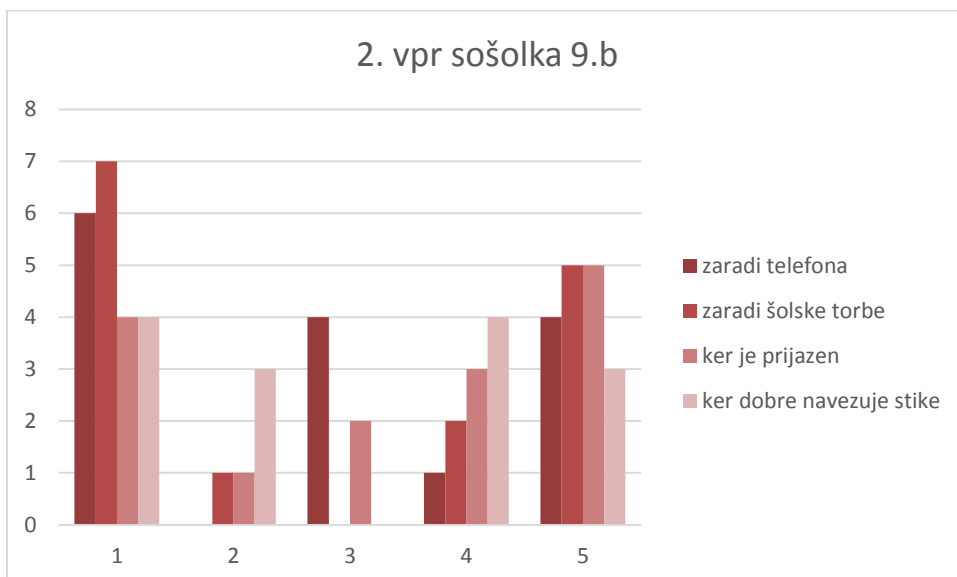
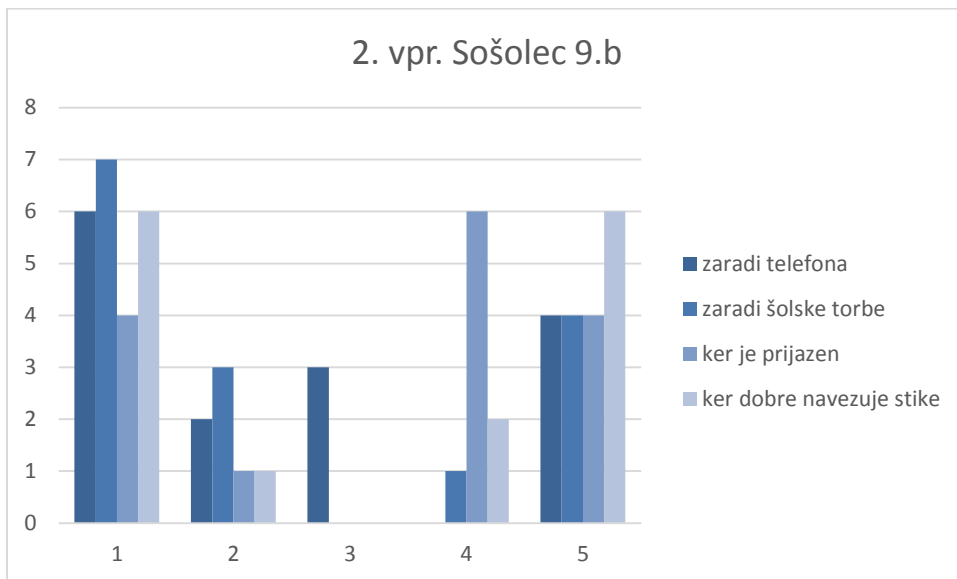
8.c

9.a

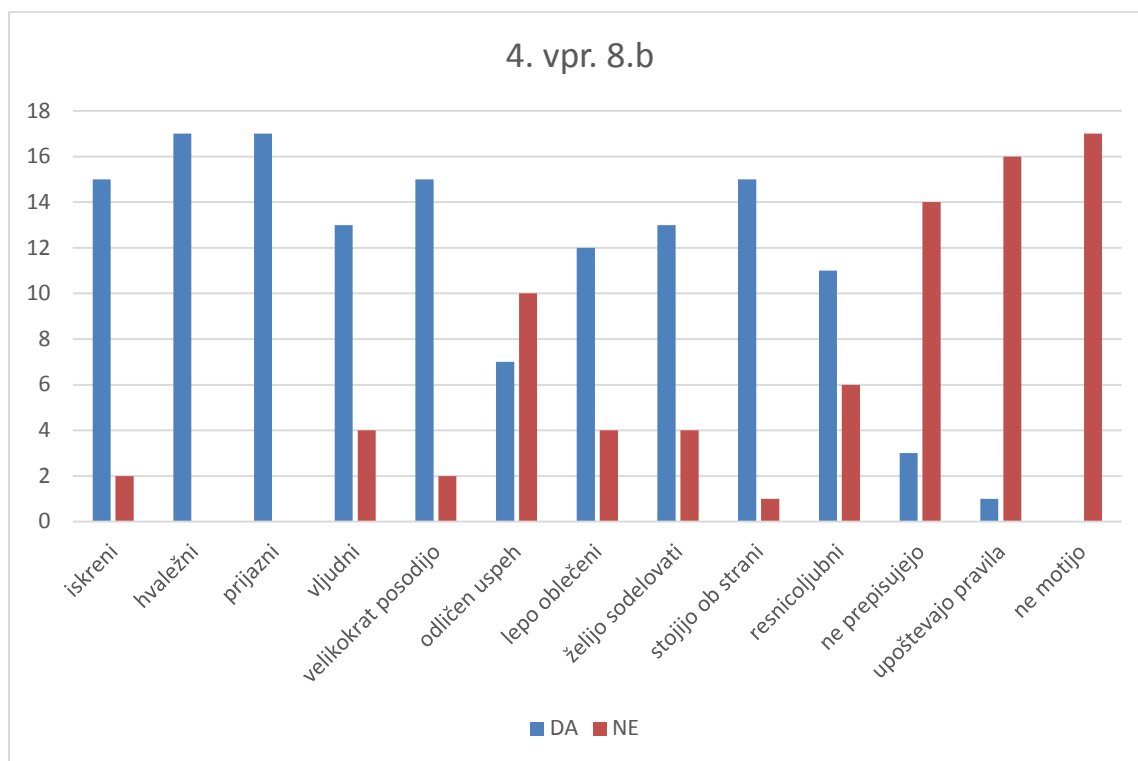

9.b

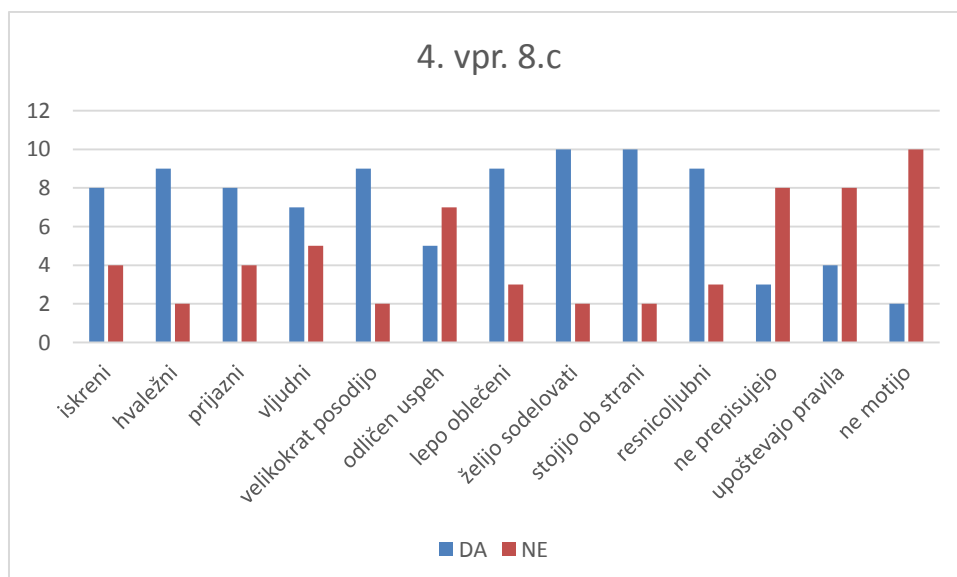

4. vprašanje

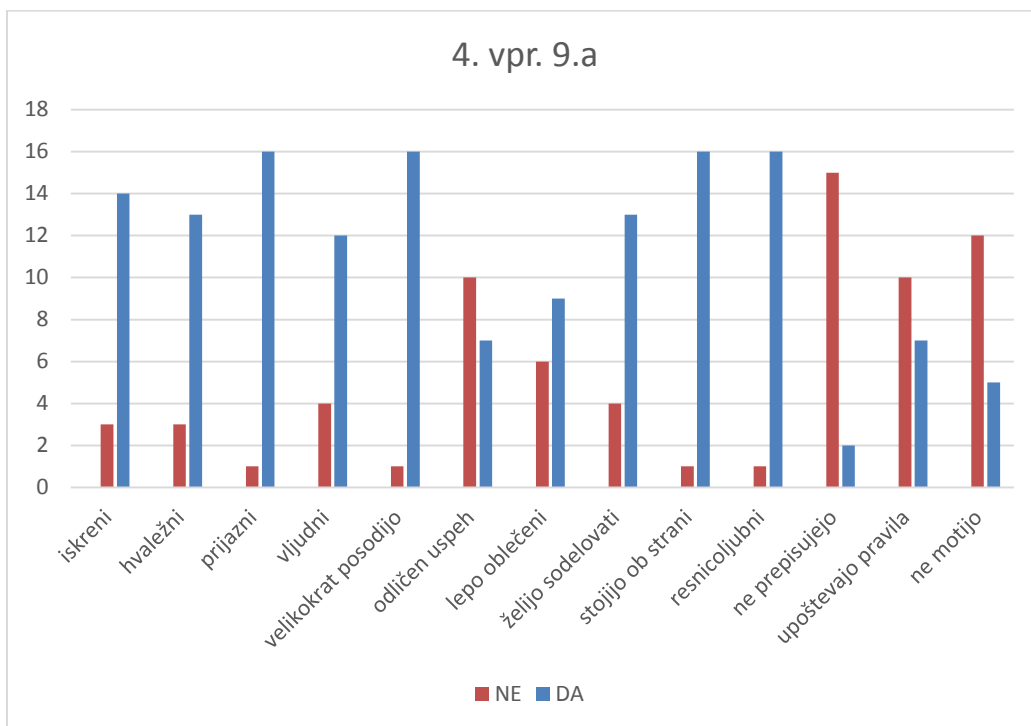
8. b

8. c

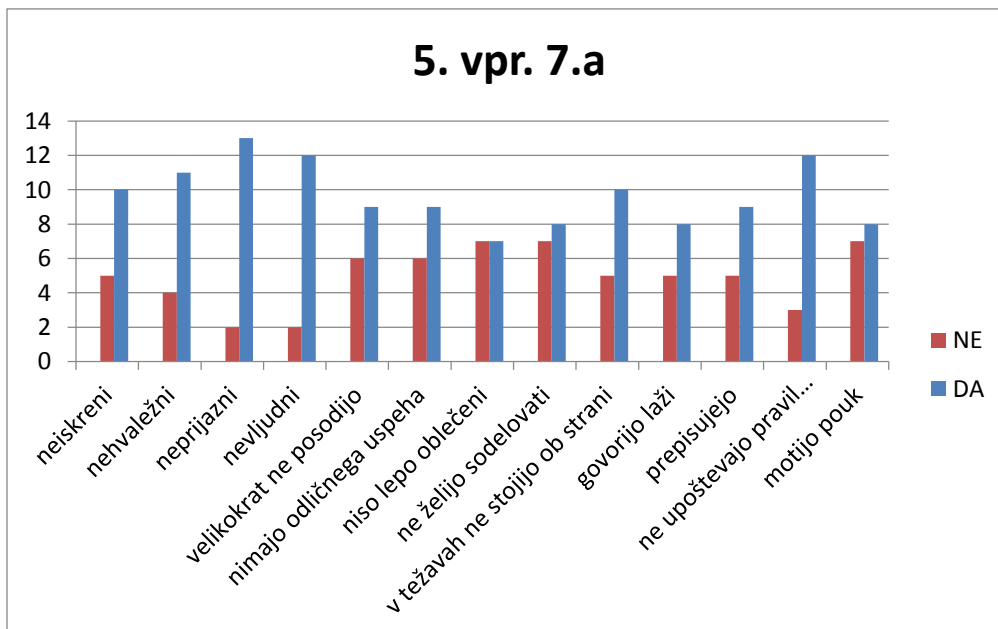

9. a

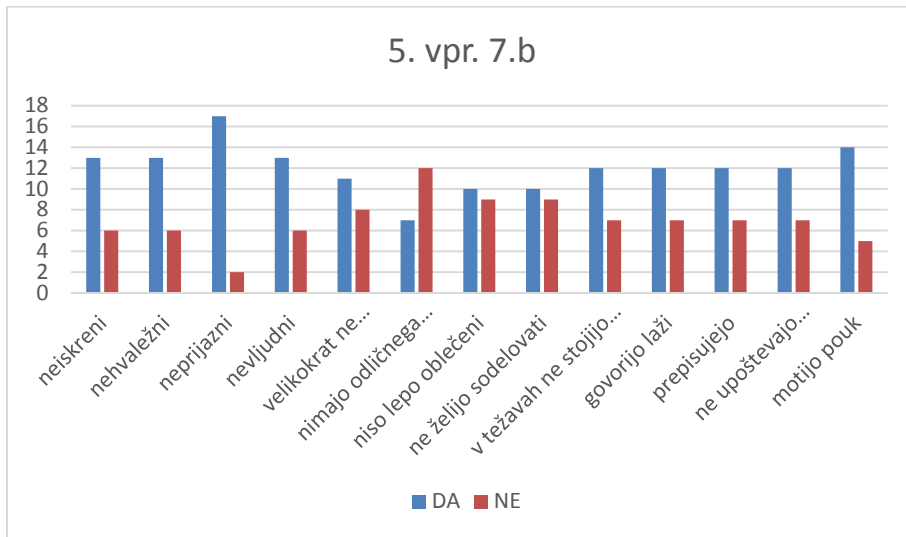

5. vprašanje

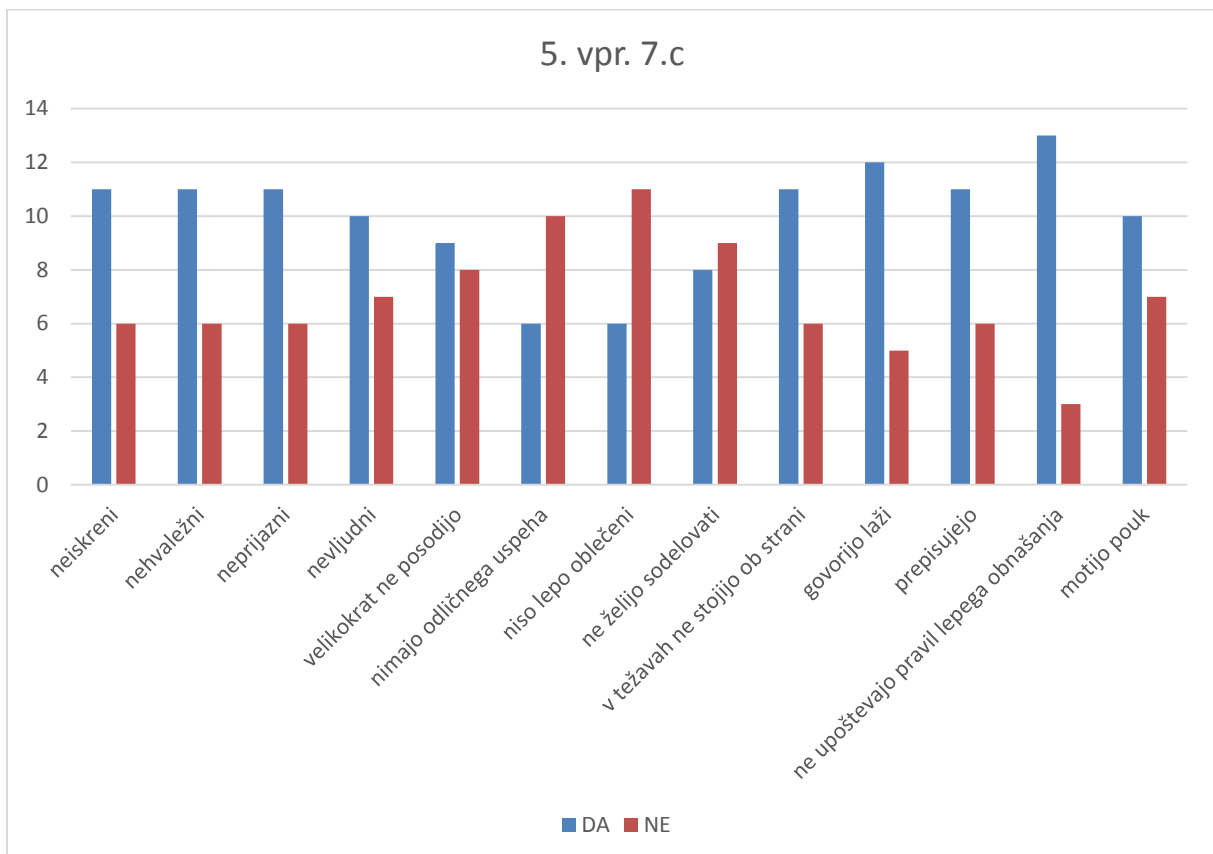
7. a

7. b

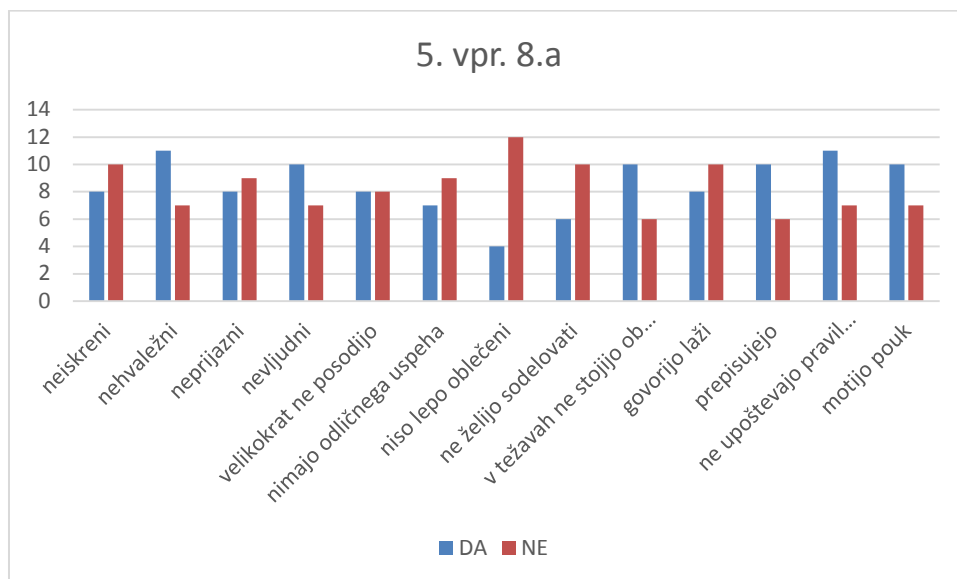

7. c

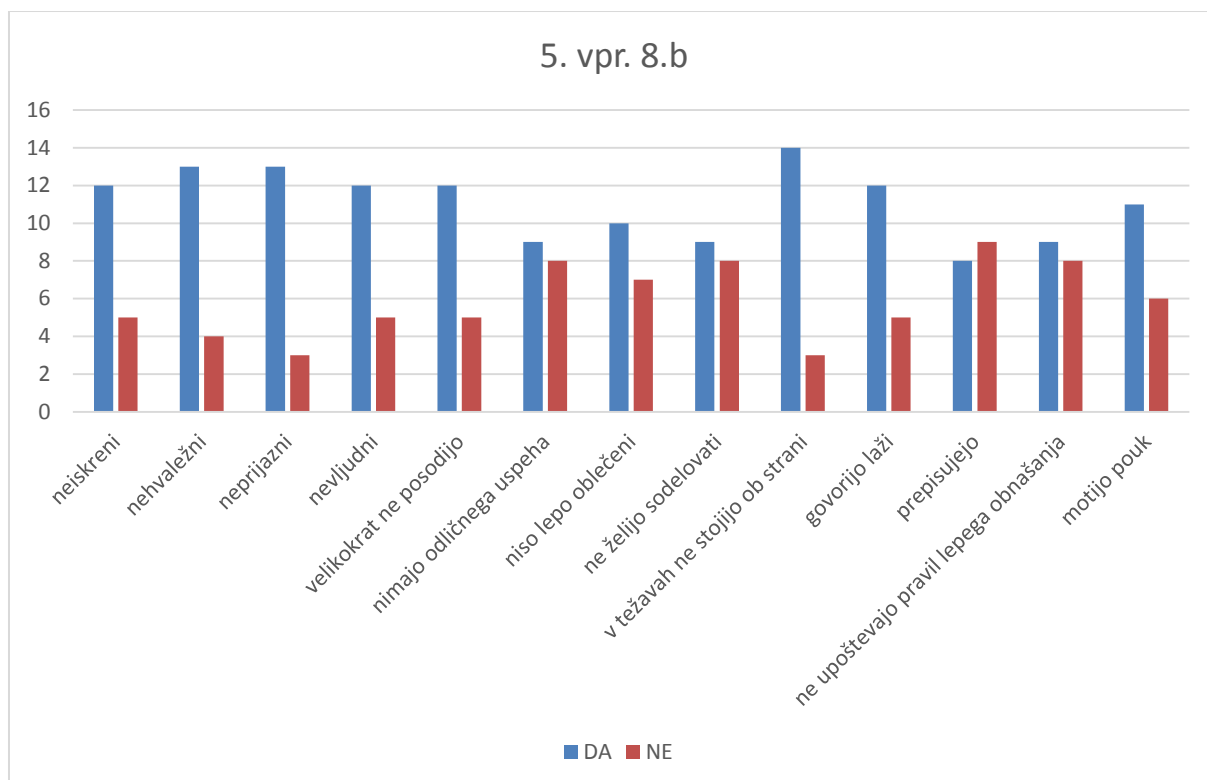

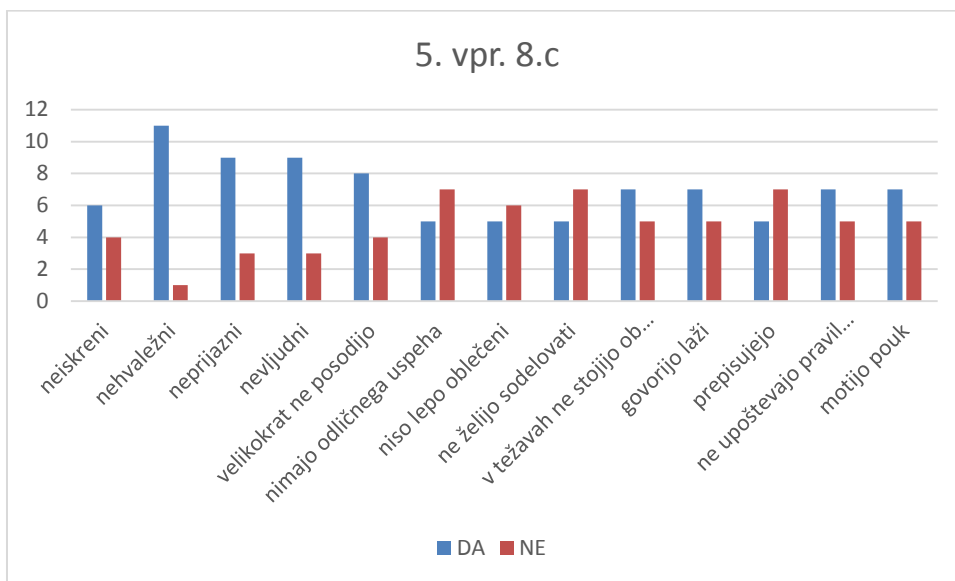
8. a

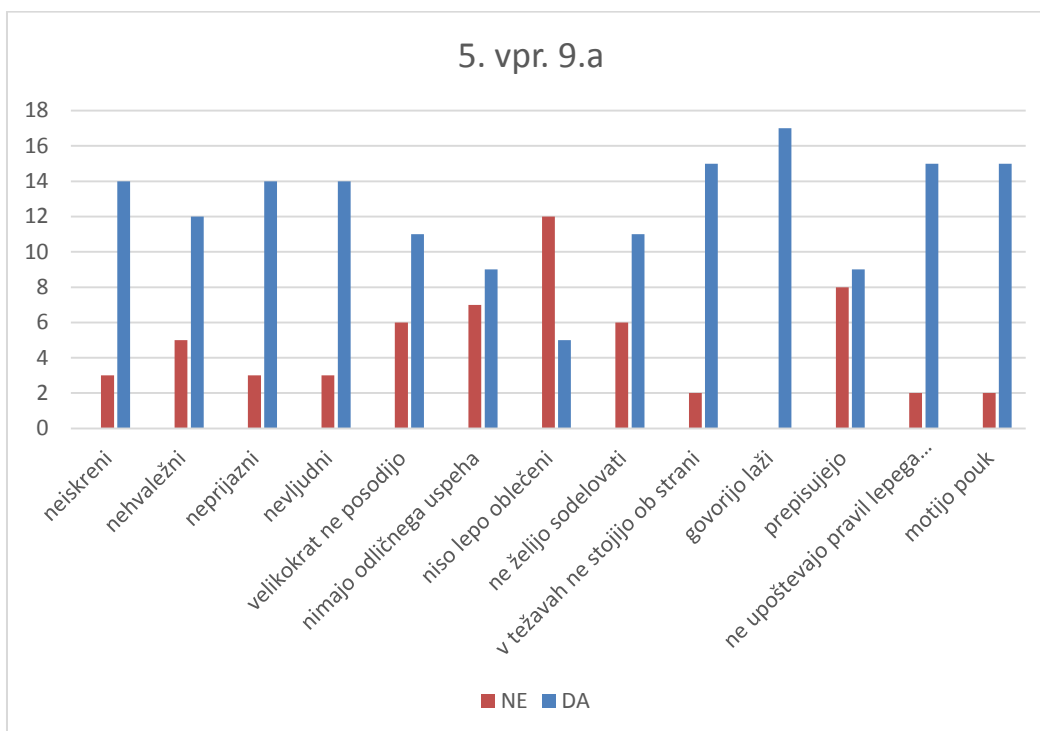
8. b

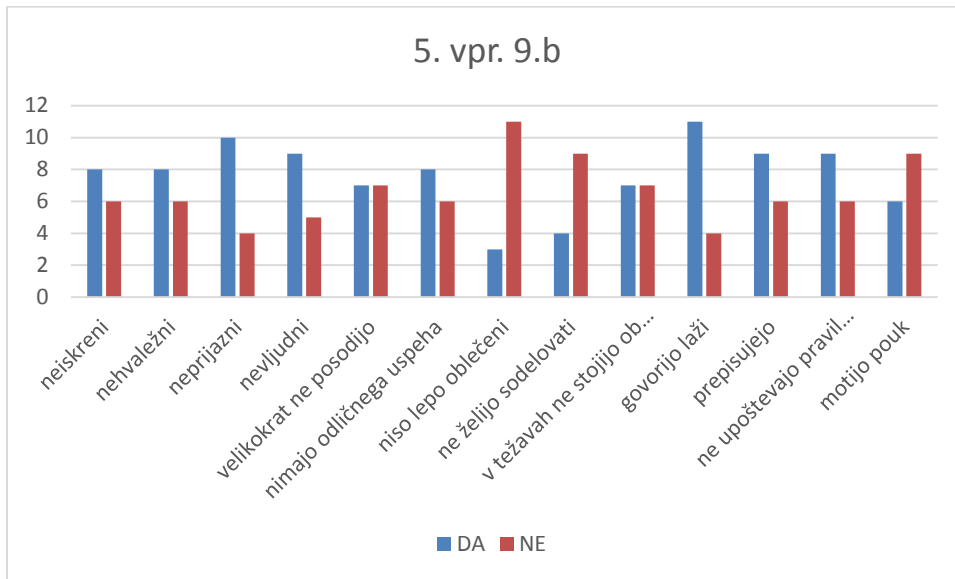
8. c

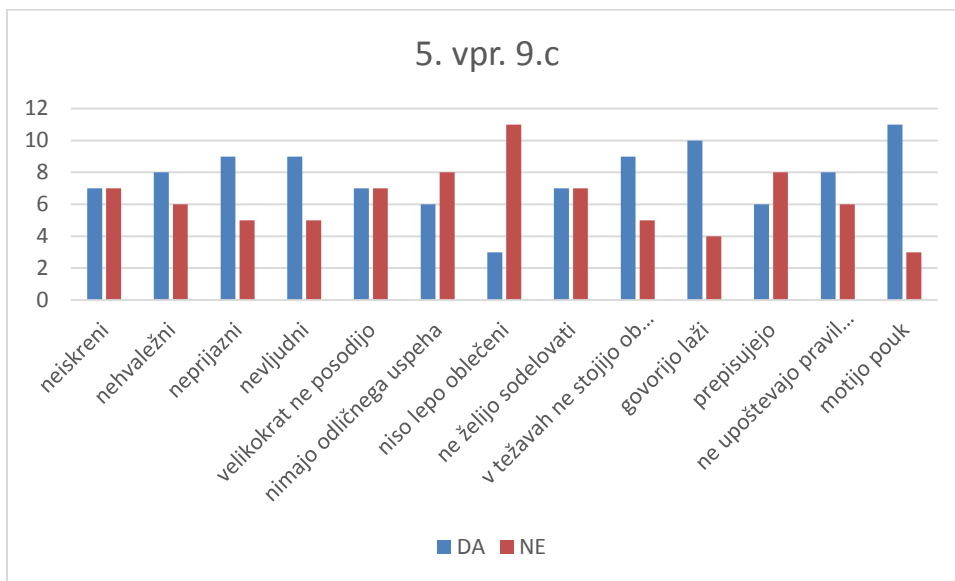
9. a

9. b

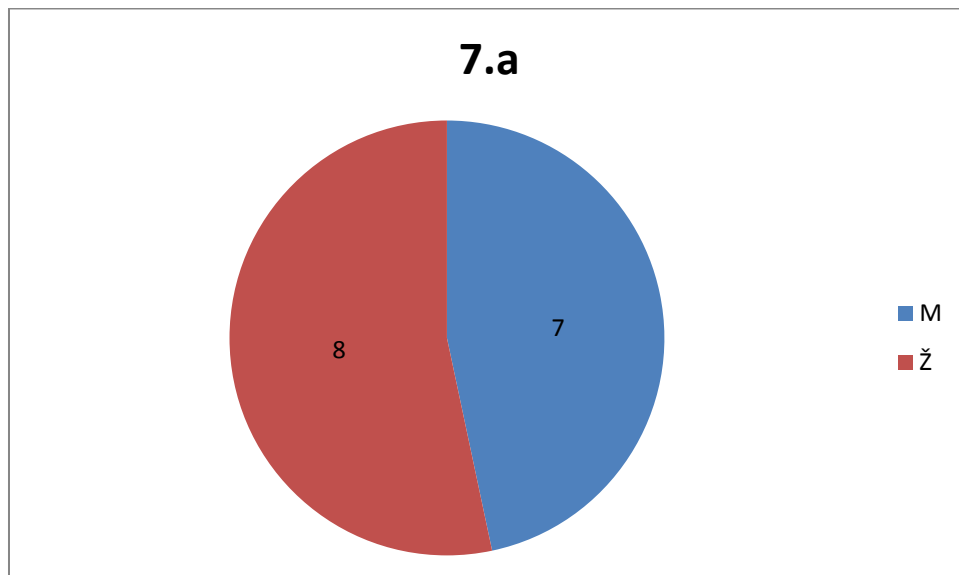
9. c

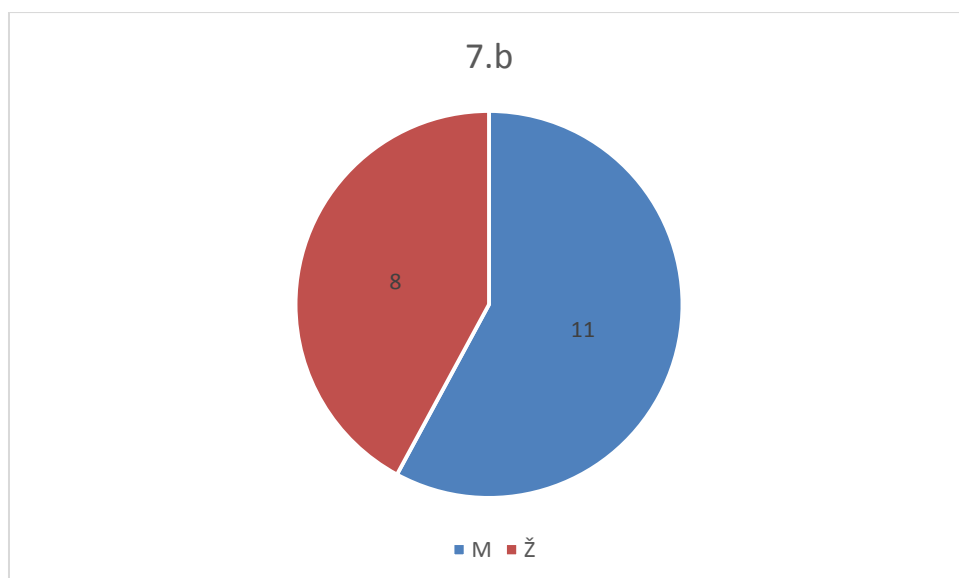
Razdelek O TEBI

Podatki anketiranih v razredu glede na spol

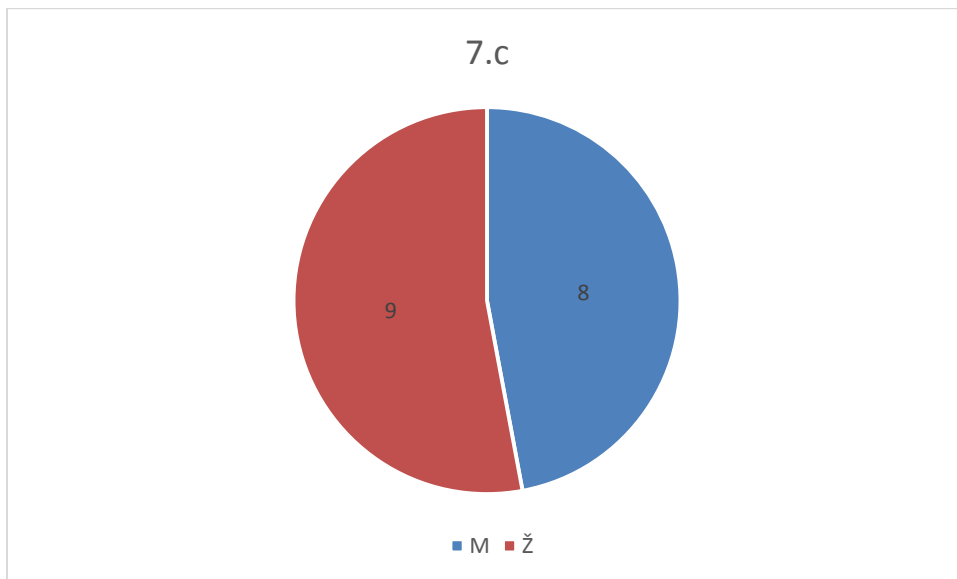
7. a

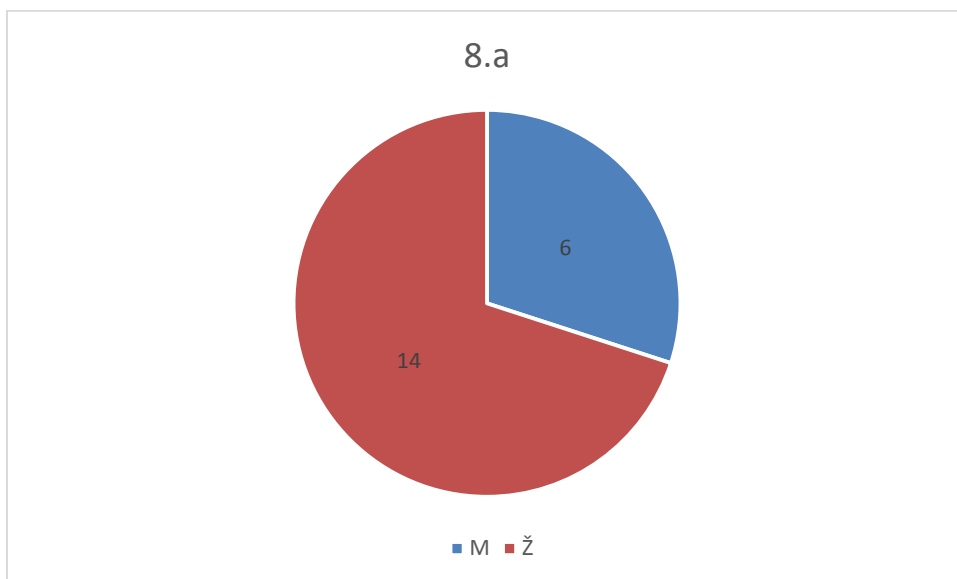
7. b

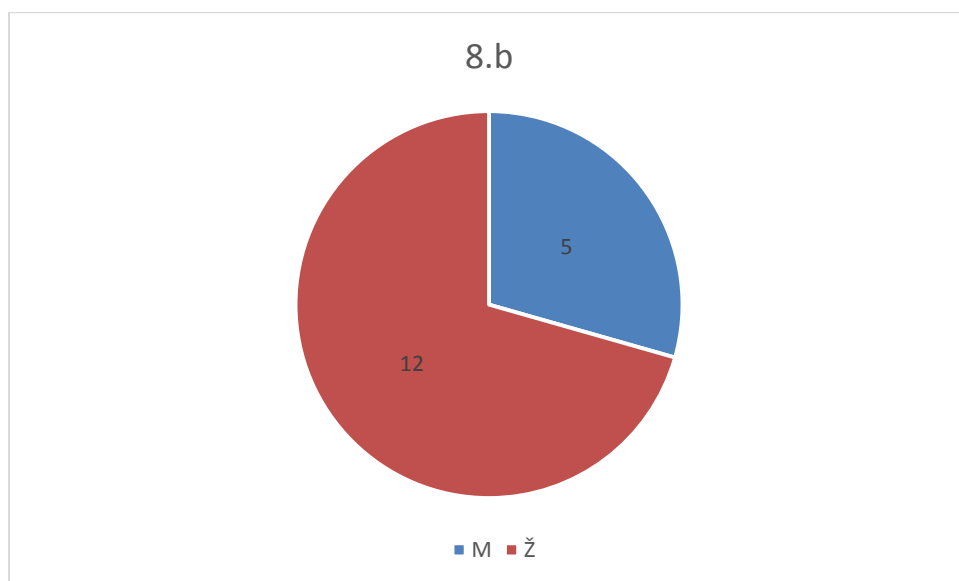
7. c

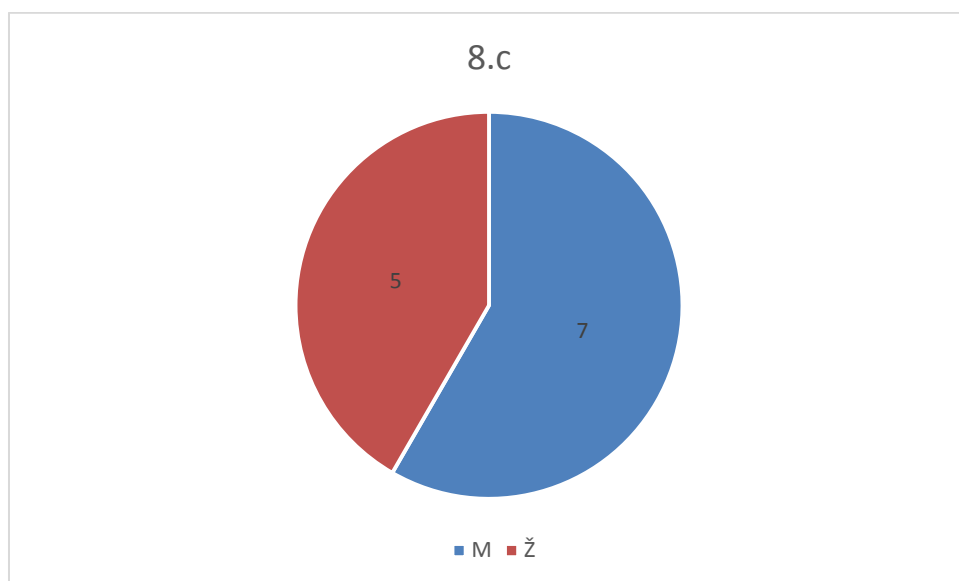
8. a

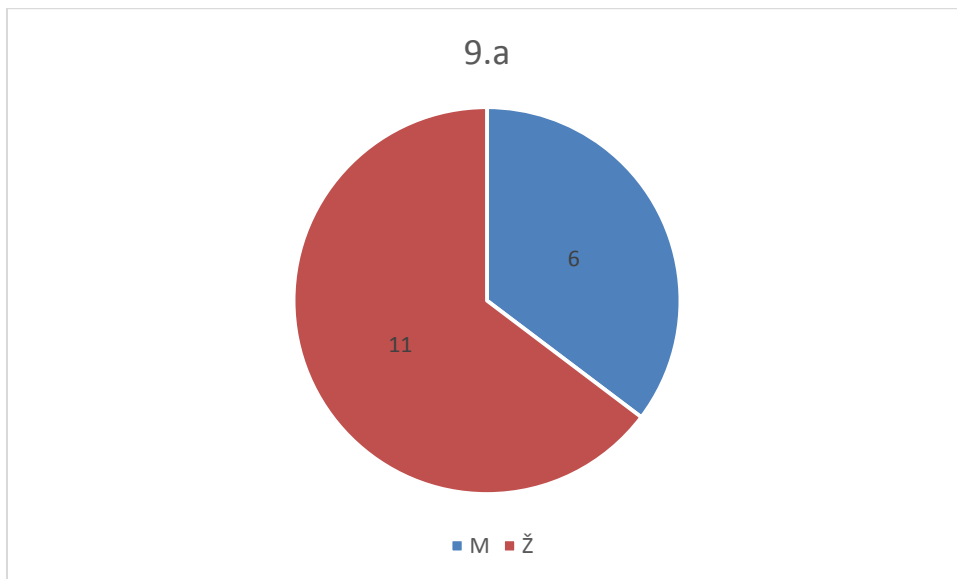
8. b

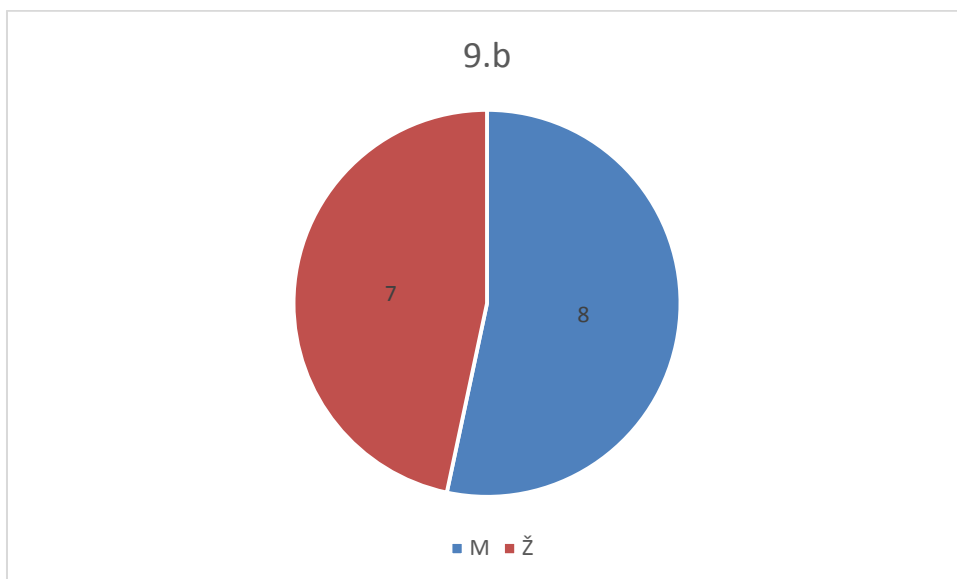
8. c

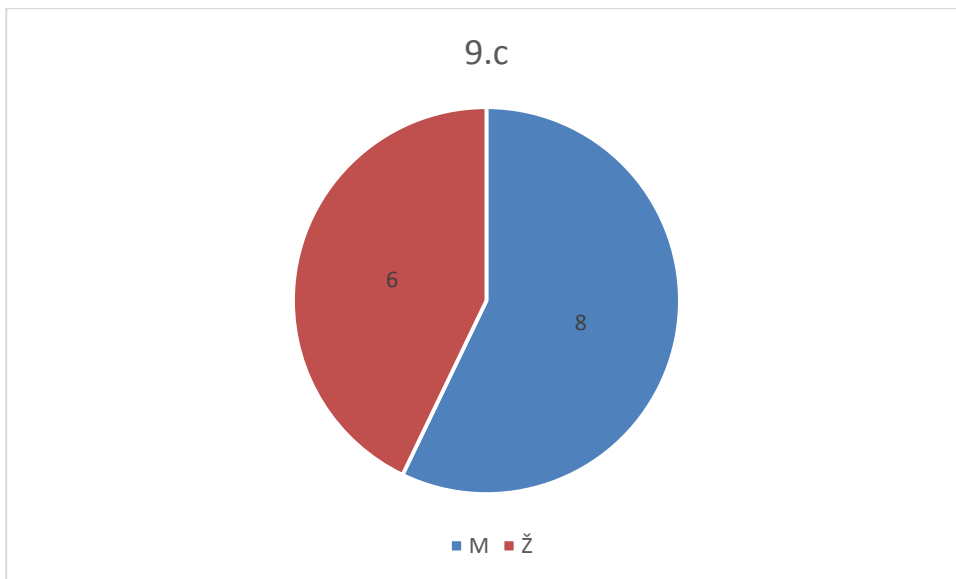
9. a

9. b

9. c

12 VIRI IN LITERATURA

Košir, K. (2013): Socialni odnosi v šoli. Maribor: Subkulturni azil.

Krajnc, A. (2014): Spoznaj sebe in druge: človek kot družbeno bitje in medosebni odnosi. Ljubljana: Društvo za izobraževanje za tretje življenjsko obdobje.

Kralj, R. (2013): Rojeni za skupnost in sodelovanje. Pridobljeno z dne 18. 1. 2015 iz <http://zamisli.si/kolumne/rok-kralj/1374-rojeni-za-skupnost-in-sodelovanje>.

Pečjak, S. (2014): Medvrstniško nasilje v šoli. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.

Zalokar Divjak, Z. (2001): Jaz in ti – medsebojni odnosi v sodobnem času. Krško: Gora s.p.